

Limbažu novada pašvaldība

Rīgas iela 16, Limbaži, Limbažu novads, LV-4001

Tālr. 64023003, pasts@limbazunovads.lv

www.limbazunovads.lv

METRUM

SIA „METRUM”

Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Tālr. 80008100, metrum@metrum.lv

www.metrum.lv

**LOKĀLPLĀNOJUMS,
TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM
VĒJA PARKA “ALOJA”
OTRAJAI DAĻAI BRASLAVAS PAGASTĀ,
LIMBAŽU NOVADĀ**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Pasūtītājs:

SIA “Utilitas Wind”, reģ. Nr.40203411869, adrese: Malduguņu iela 2, Mārupe, LV-2167

**Lokālplānojuma izstrādes
vadītāja:**

Limbažu novada administrācijas Nekustamā īpašuma un teritoriālā plānojuma nodaļas telpiskās attīstības plānotāja Ilona Zeltiņa

Izstrādātājs:

SIA „METRUM”, reģ. Nr.40003388748, adrese: Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011. Projekta vadītājs Tālis Skuja.

SATURS

IEVADS	3
1. LOKĀLPLĀNOJUMA SASTĀVS	4
2. TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	5
2.1. TERITORIJAS NOVIETOJUMS	5
2.2. PLATĪBA UN ROBEŽAS	5
2.3. ESOŠĀ TERITORIJAS UN APKĀRTNES IZMANTOŠANA	6
2.4. NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA LIETOŠANAS MĒRĶI	10
2.5. ESOŠA TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA.....	10
2.6. ESOŠI INŽENIERTĪKLI	10
2.7. DABAS APSĀKĻI, DABAS VĒRTĪBAS UN KULTŪRVĒSTURISKAS MANTOJUMS.....	12
2.7.1. ĢEOLOĢISKIE, INŽENIERĢEOLOĢISKIE UN HIDROĢEOLOĢISKIE APSTĀKĻI	12
2.7.2. DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADNES.....	12
2.7.3. ŪDENS ŅEMŠANAS VIETAS.....	12
2.7.4. POTENCIĀLI PIESĀRŅOTAS VIETAS UN RISKĀ OBJEKTI	12
2.7.5. VIRSZEMES ŪDENSOBJEKTI	13
2.7.6. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS.....	13
2.7.7. MIKROLIEGUMI	14
2.7.8. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMI BIOTOPI	14
2.7.9. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS AUGU SUGAS	15
2.7.10. ORNITOFAUNA.....	15
2.7.11. SIKSPĀRŅI	16
2.7.12. TERITORIJAS AINAVISKĀ KVALITĀTE	16
2.7.13. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS	16
2.7.14. ESOŠI TROKŠŅA AVOTI UN ESOŠA GAISA KVALITĀTE	16
2.8. ESOŠAS AIZSARGJOSLAS UN CITI TERITORIJAS IZMANTOŠANAS APROBEŽOJUMI	17
3. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI	18
3.1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS UN UZDEVUMI	18
3.2. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS IECERES APRAKSTS.....	19
3.2.1. VĒJA PARKA BŪVNICĪBA UN EKSPLUATĀCIJA	22
3.2.2. BŪVNICĪBAS PROCESA GALVENIE POSMI	22
3.3. TRANSPORTA ORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMI	24
3.4. SPĒKĀ ESOŠAJĀ TERITORIJAS PLĀNOJUMĀ NOTEIKTĀ TERITORIJAS IZMANTOŠANA	26
3.5. PLĀNOTAIS FUNKCIONĀLAIS ZONĒJUMS UN PAMATOJUMS	28
3.6. IESPĒJAMĀS IETEKMES UN MAZINOŠIE PASĀKUMI	35
3.6.1. TUVĀKĀS DZĪVOJAMĀS VAI PUBLISKĀS ĒKAS	35
3.6.2. TROKSNIS.....	38
3.6.3. MIRGOŠANAS EFEKTS	39
3.6.4. ELEKTROMAGNĒTISKĀ LAUKA IEDARBĪBA	41
3.6.5. VIBRĀCIJAS.....	42
3.6.6. IETEKME UZ ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀM DABAS TERITORIJĀM, AUGIEM UN BIOTOPIEM.....	43
3.6.7. ORNITOFAUNA	46
3.6.8. SIKSPĀRŅI	48
3.6.9. AINAVA UN VIZUĀLĀ IETEKME.....	49
3.6.10. KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS	54
3.6.11. DROŠĪBA UN CIVILĀ AIZSARDŽĪBA	55
3.7. TERITORIJAS IZMANTOŠANAS APROBEŽOJUMI.....	56
3.8. LOKĀLPLĀNOJUMĀ NOTEIKTĀ FUNKCIONĀLĀ ZONĒJUMA ATBILSTĪBA PAŠVALDĪBAS ILGTERMIŅĀ ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAI	56
3.9. LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANA	58
A. PIELIKUMS. NOTEIKUMI ELEKTROAPGĀDES PROJEKTĒŠANAI UN BŪVNICĪBAI	59

IEVADS

Lokālpilnojumā izstrāde uzsākta saskaņā ar 25.01.2024. Limbažu novada domes lēmumu Nr.52 (protokols Nr.2, 50.) "Par lokālpilnojumā izstrādes uzsākšanu teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā" un apstiprināto Darba uzdevumu lokālpilnojumā izstrādei¹.

Lokālpilnojumā izstrāde veikta saskaņā ar 14.10.2014. MK noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un citu attiecināmu normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar noslēgto līgumu lokālpilnojumā izstrādi veica **SIA „METRUM”**: projekta vadītājs - Tālis Skuja, kartogrāfs – Jānis Skudra, projekta asistente – Zane Lauva.

Lokālpilnojumā izstrādes vadītāja - Limbažu novada administrācijas Nekustamā īpašuma un teritoriālā plānojuma nodaļas telpiskās attīstības plānotāja Ilona Zeltiņa.

Lokālpilnojumā izstrādei saņemti institūciju nosacījumi:

- 1) Valmieras novada pašvaldība, 20.09.2024., saņemts TAPIS;
- 2) Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde 08.03.2024., Nr.11.2/AP/2813/2024;
- 3) Dabas aizsardzības pārvalde, saņemts TAPIS;
- 4) Veselības inspekcija, 28.03.2024., saņemts TAPIS;
- 5) Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra, saņemts TAPIS;
- 6) VSIA „Latvijas Valsts ceļi”, saņemts TAPIS;
- 7) VSIA Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi, 01.10.2024., Nr. V-1-9.3/549;
- 8) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, saņemts TAPIS;
- 9) SIA „TET”, 18.09.2024.;
- 10) AS „Sadales tīkls”, saņemts TAPIS;
- 11) AS “Latvijas Valsts meži”, saņemts TAPIS;
- 12) Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība, saņemts TAPIS;
- 13) AS “Augstsprieguma tīkls”, 08.02.2024., Nr. 2.5/2024/671.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra

Vides pārraudzības valsts birojs 10.07.2024. pieņēma lēmumu Nr. 4-02/44/2024 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu". Lokālpilnojumam veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots Vides pārskats. Vides pārskatu sagatavoja SIA "METRUM".

Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra

Lokālpilnojumā teritorijā paredzētā darbība atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.pielikuma objektiem, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams.

Pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 28.08.2023. lēmumu Nr.5-021/22/2023 paredzētajai darbībai piemērots ietekmes uz vidi novērtējums. Paralēli lokālpilnojumā izstrādei tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums. **SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”** sagatavojusi "Vēja elektrostaciju parka "Aloja" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", kas izmantots lokālpilnojumā izstrādē.

¹ 02.10.2024. Limbažu novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Nekustamā īpašuma un teritorijas plānojuma nodaļa pieņēma lēmumu Nr.8.25/24/3 "Par grozījumiem Limbažu novada domes 25.01.2024. lēmuma Nr.52 "Par lokālpilnojumā izstrādes uzsākšanu teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā" Pielikumā Nr.1", tehniski precizējot lokālpilnojumā teritorijas grafisko attēlojumu lēmuma pielikumā Nr.1.

28.08.2025. Limbažu novada dome grozīja 25.01.2024. sēdes lēmumu Nr.52 lokālpilnojumā teritorijai pievienojot nekustamā īpašuma "Skultes" (kadastra numurs 66440010064) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 66440040076

Ekspertu atzinumi

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavoti ekspertu atzinumi, kas izmantoti lokālpilnojumā izstrādē. Ekspertu atzinumi iekļauti lokālpilnojumā sadaļas Paskaidrojuma raksts atsevišķā apkopojumā "Pielikumi":

- 1.pielikums. Sertificētu sugu un biotopu ekspertu atzinums.
- 2.pielikums. Sertificēta ornitologa atzinums.
- 3.pielikums. Sertificēta siks pārņu eksperta atzinums.
- 4.pielikums. Sertificēta ainavu eksperta atzinums.

1. LOKĀLPLĀNOJUMA SASTĀVS

Lokālpilnojumā ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā valstspilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai.

Lokālpilnojumā sastāv no trim savstarpēji saistītām daļām:

- **I „PASKAIDROJUMA RAKSTS”**, kur ietverts lokālpilnojumā izstrādes pamatojums, risinājuma apraksts un tā saistība ar blakus esošajām teritorijām un risinājuma atbilstība Limbažu novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģijai.
- **II „GRAFISKĀ DAĻA”**, kur noteikts teritorijas funkcionālais zonējums, noteikts transporta infrastruktūras risinājums un attēlotas apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem aizsargjoslas nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām.
- **III „TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI”**, kur noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametri funkcionālajā zonā, kā arī citas prasības, aprobežojumi un nosacījumi.

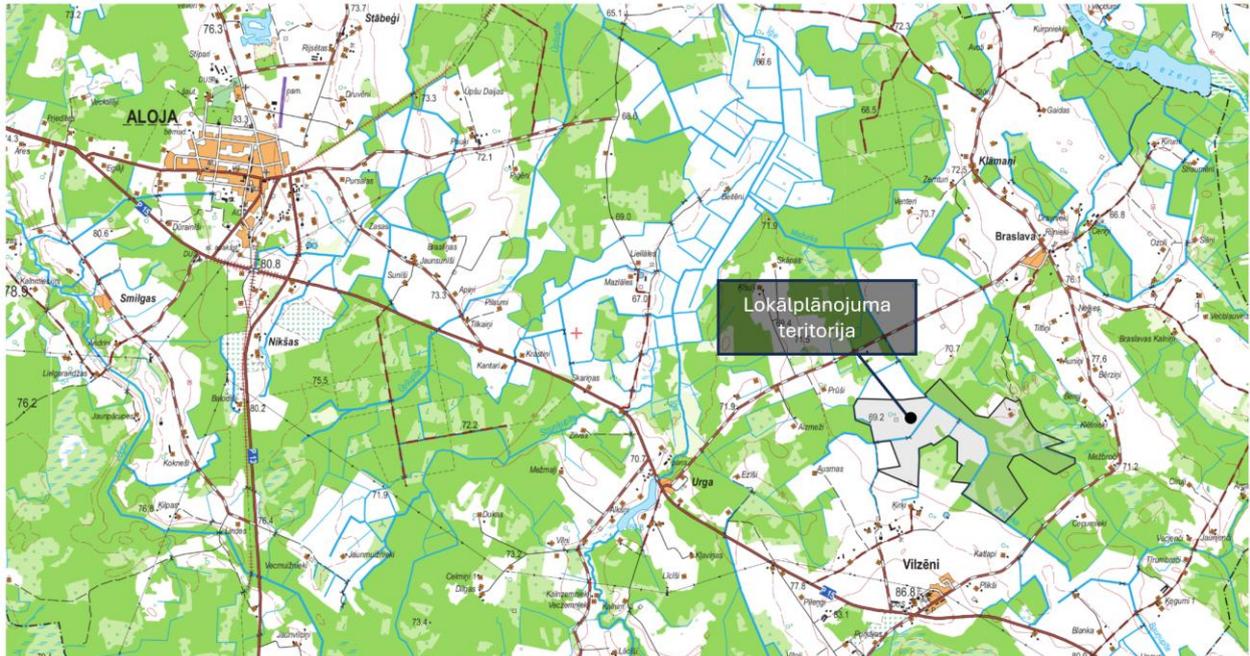
2. TERITORIJAS RAKSTUROJUMS

2.1. TERITORIJAS NOVIETOJUMS

Lokālplānojuma teritorija atrodas Limbažu novada ziemeļrietumu malā, netālu no robežas ar Valmieras novadu, starp Braslavu, Vīlzēniem un Urgu. Tuvākās pilsētas ir Mazsalaca, kas atrodas ~12 km attālumā Z virzienā un Aloja ~8 km ZR virzienā.

1. attēls. Lokālplānojuma teritorijas novietojums

[pamatne - Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotā topogrāfiskā karte M 1:50 000]

2.2. PLATĪBA UN ROBEŽAS

Lokālplānojuma teritorijā iekļautas **9 zemes vienības** (1.tabula un 2.attēls) ar kopējo platību **~190.1 ha**.

1.tabula. Lokālplānojuma teritorijā ietilpstošās zemes vienības

Nr. p.k.	Nekustamā īpašuma nosaukums	Nekustamā īpašuma kadastra Nr.	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Zemes vienības platība (ha)
1.	Rozītes	66440020038	66440020040	7.9
2.	Mežrozītes	66440020023	66440020058	9.3
3.	Paužas	66440040183	66440040183	9.23
4.	Purvēni	66440020005	66440020005	24.4
5.	Vecpurvēni	66440020010	66440020148	8.87
6.	Meža Pilsumi	66440040282	66440040279	21.13
7.	Bērzi	66440040061	66440040061	23.67
8.	Melderi	66440050062	66440040175	11.4
9.	Skultes	66440010064	66440040076	74.2

2.attēls. Lokālpļānojuma teritoriju veidojošās zemes vienības

[pamatne - Latvijas Ģeotelpiskās aģentūras ortofoto karte, Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati]

2.3. ESOŠĀ TERITORIJAS UN APKĀRTNES IZMANTOŠANA

Teritorijas reljefs salīdzinoši līdzens. Augstuma atzīmes lielākajā daļā teritorijas ap 70 m vjl. Atsevišķi reljefa paaugstinājumi ziemeļu daļā.

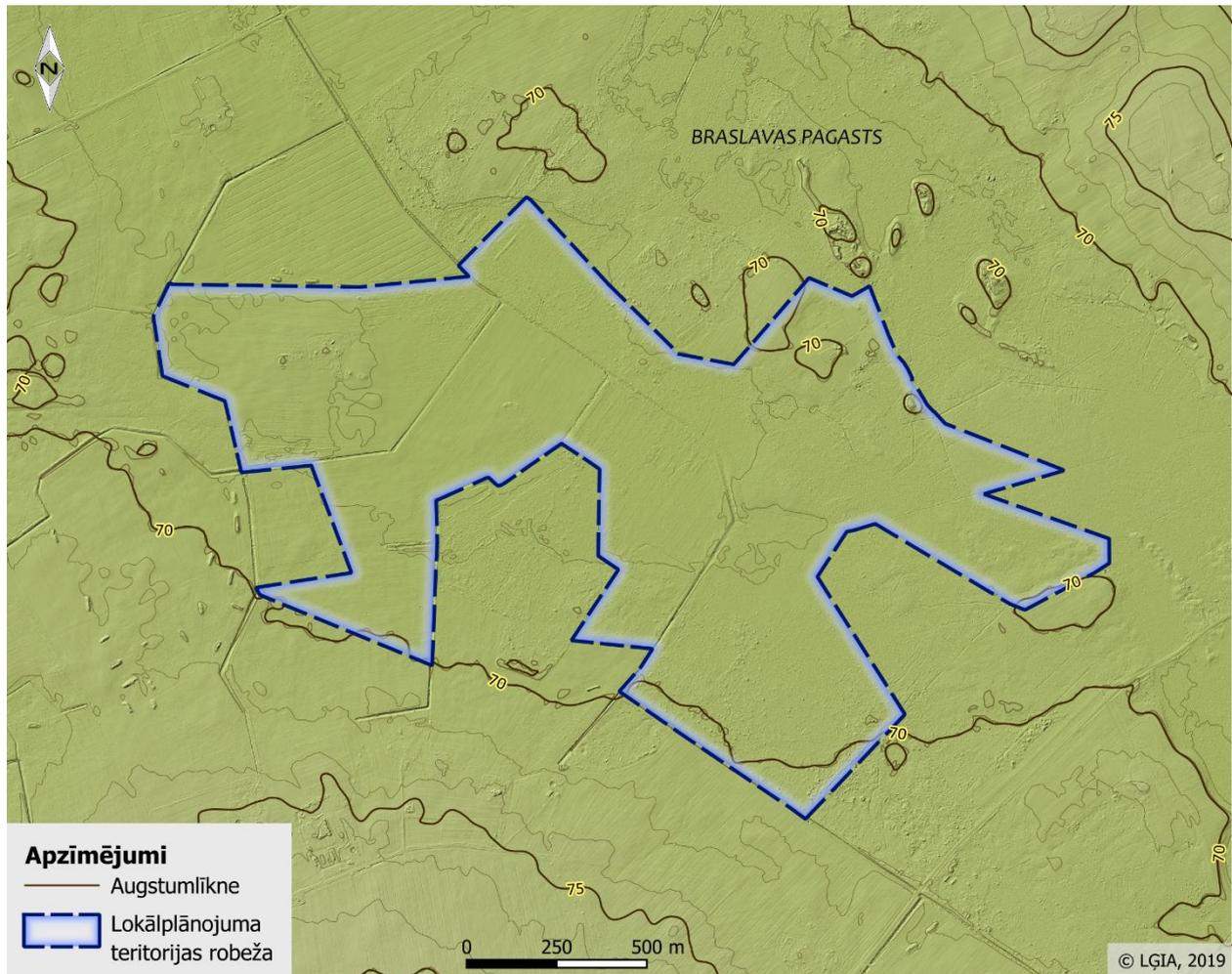
No teritorijas kopējās platības lielāko daļu aizņem meža zemes (66.81%), lauksaimniecības zemju platības – 29.92%.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datiem pēc zemes lietošanas veidiem teritorijas esoši zemes izmantošanas veidi ir:

- meži - 95.60 ha, jeb 66.81% no teritorijas;
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes - 42.81 ha, 29.92%;
- zeme zem ūdens objektiem – 3.95 ha, 2.76%;
- zeme zem ēkām un pagalmiem – 0.39 ha, 0.27%;
- zemes zem ceļiem – 0.14 ha, 0.10%;
- zeme zem krūmāja – 0.08 ha, 0.06%;
- pārējās zemes – 0.13 ha, 0.09%.

3.attēls. Lokālpļānojuma teritorijas reljefs

[pamatne – LIDAR zemes reljefa modelis, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra]

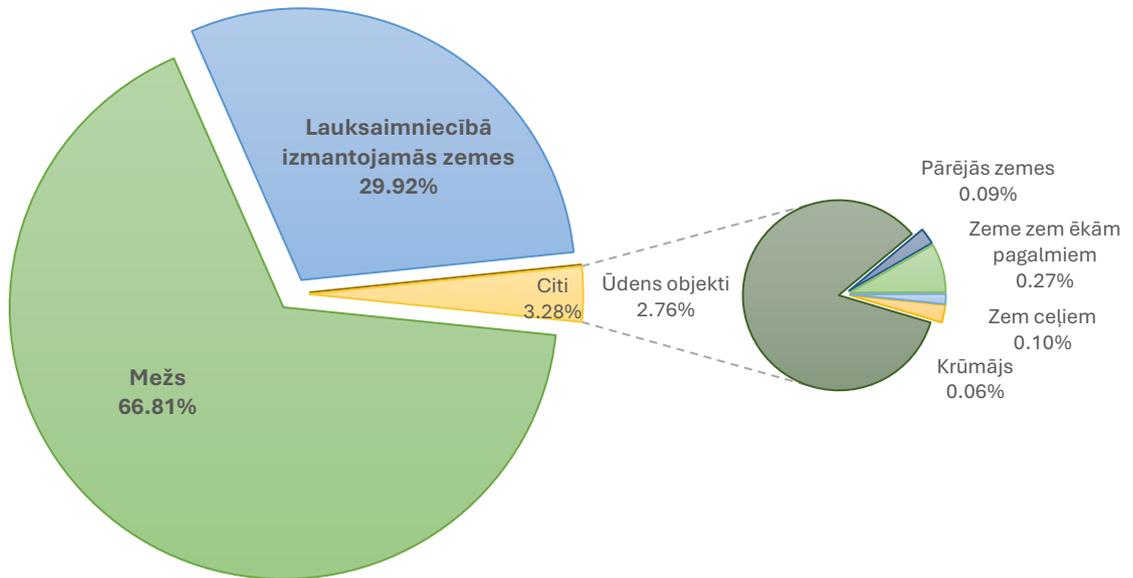
2.tabula. Lokālpļānojuma teritorijas zemes vienības sadalījumā pa zemes lietošanas veidiem (ha)

[dati – Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma]

Nekustamā īpašuma nosaukums / z/v kadastra apzīm.	Meža zeme	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	Zeme zem ceļiem	Zem ūdens objektiem	Zeme zem ēkām un pagalmiem	Krūmājs	Pārējās zemes	KOPĀ
Rozītes 66440020040	7.40	-	-	0.50	-	-	-	7.90
Mežrozītes 66440020058	8.70	-	-	0.50	-	-	0.10	9.30
Paužas 66440040183	-	8.97	-	0.26	-	-	-	9.23
Purvēni 66440020005	20.10	3.40	-	0.80	0.10	-	-	24.40
Vecpurvēni 66440020148	2.98	5.44	0.14	0.02	0.29	-	-	8.87
Meža Pilsumi 66440040279	20.80	-	-	0.30	-	-	0.03	21.13
Bērzi 66440040061	22.92	-	-	0.67	-	0.08	-	23.67
Melderi 66440040175	11.30	-	-	0.10	-	-	-	11.40
Skultes 66440010064	1.40	25.00	-	0.80	-	-	-	27.20
KOPĀ	95.60	42.81	0.14	3.95	0.39	0.08	0.13	115.90

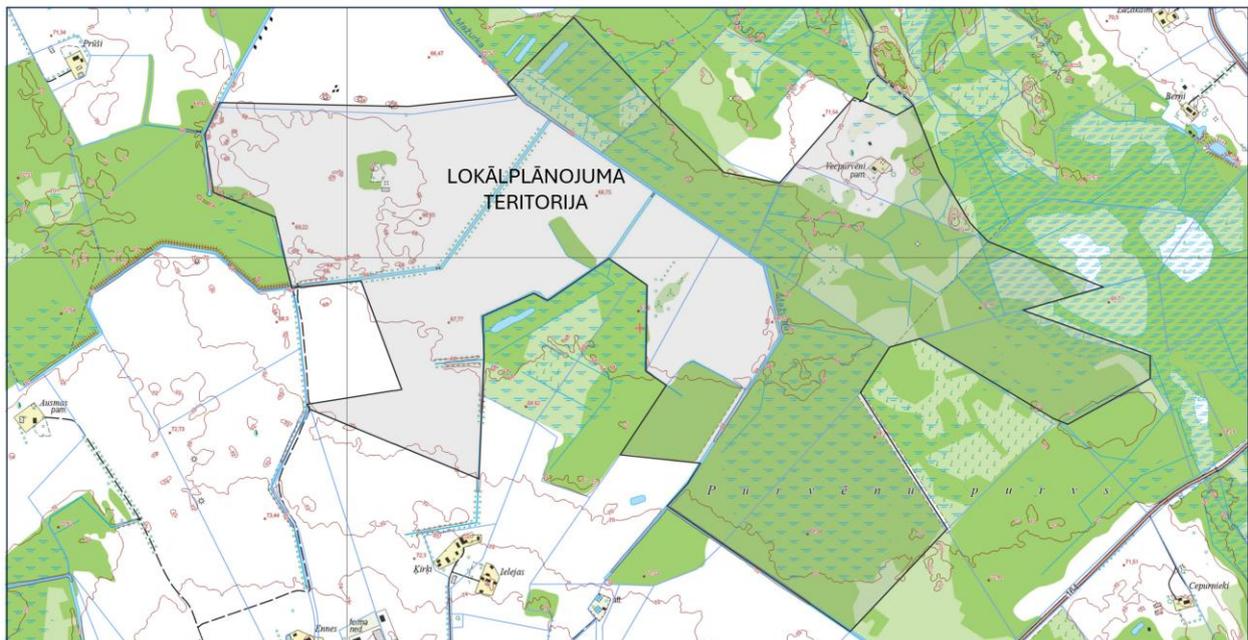
4.attēls. Lokāplānojuma teritorijas platības sadalījums pa zemes lietošanas veidiem

[dati: Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma]

5.attēls. Lokāplānojuma teritorijas esošā izmantošana

[pamatne – Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfiskā karte 1:10 000, Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati]

Platības ziņā plašākās mežu teritorijas atrodas īpašumos "Purvēni" (24.4 ha), "Bērzi"(23.67 ha) un "Meža Pilsumi" (21.13 ha).

Luksaimniecības zemju platības atrodas lokāplānojuma teritorijas rietumu daļā un austrumu un ziemeļu stūros - īpašumos "Skultes" (25.00 ha), "Paužas" (8.97 ha), "Vecpurvēni" (5.44 ha) un "Purvēni" (3.40 ha). Teritoriju šķērso ūdenstece Mažurka un vairākas ūdensnotekas un grāvji.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem lokāplānojuma teritorijā **neatrodas ēkas**.

Lokālpilnojumā teritorijas apkārtnes ziemeļu un rietumu pusē esošā izmantošana ir mežu teritorijas. Austrumu un dienvidu pusē - lauksaimniecības zemes un viensētas (*skatīt 5.attēlu*)

6.attēls. Skats lokālpilnojumā teritorijas virzienā no valsts vietējā autoceļa V164
[foto Gogole Maps]

7.attēls. Skats uz lokālpilnojumā teritorijas virzienā no valsts vietējā autoceļa V123
[foto Gogole Maps]

2.4. NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA LIETOŠANAS MĒRĶI

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma kadastra informācijas sistēmas datiem lokāplānojuma teritorijā ietilpstošajām zemes vienībām noteiktie nekustamā īpašuma lietošanas mērķi norādīti 3. tabulā.

3. tabula. Lokāplānojuma teritorijā ietilpstošo zemes vienību nekustamā īpašuma lietošanas mērķi
[dati – Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma]

<i>Nekustamā īpašuma nosaukums</i>	<i>Zemes vienības kadastra apzīmējums</i>	<i>Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis (kods)</i>
<i>Rozītes</i>	66440020040	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)
<i>Mežrozītes</i>	66440020058	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)
<i>Paužas</i>	66440040183	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)
<i>Purvēni</i>	66440020005	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)
<i>Vecpurvēni</i>	66440020148	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)
<i>Meža Pilsumi</i>	66440040279	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība (kods 0201)
<i>Bērzi</i>	66440040061	Zeme dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslā un ceļu zemes nodalījuma joslā (kods 1101), 0.56 ha Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība (kods 0201), 23.11 ha
<i>Melderī</i>	66440040175	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība (kods 0201)
<i>Skultes</i>	66440010064	Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101)

2.5. ESOŠĀ TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Piekļuve lokāplānojuma austrumu daļai nodrošināta no valsts vietējā autoceļa V164 *Igaunijas robeža (Ramata) - Mazsalaca - Vilzēni – Dikļi* un pašvaldības ceļa B-19 *Rūkumi – Zvaigznītes – Veismaņu ceļš*, kas savieno teritoriju ar valsts vietējo autoceļu V164.

Valsts vietējais autoceļa V164 ziemeļos savienojas ar valsts reģionālo autoceļu P16 *Valmiera - Matīši- Mazsalaca* un dienvidu pusē ar valsts reģionālo autoceļu P15 *Ainaži – Matīši*.

Satiksmes intensitāte valsts vietējā autoceļā V164 ir ap 370 automašīnām diennaktī. Valsts reģionālajā autoceļā P16 vidējā satiksmes intensitāte ir ap 3600 automašīnām diennaktī, autoceļā P15 - 1050 automašīnas diennaktī².

2.6. ESOŠI INŽENIERTĪKLI

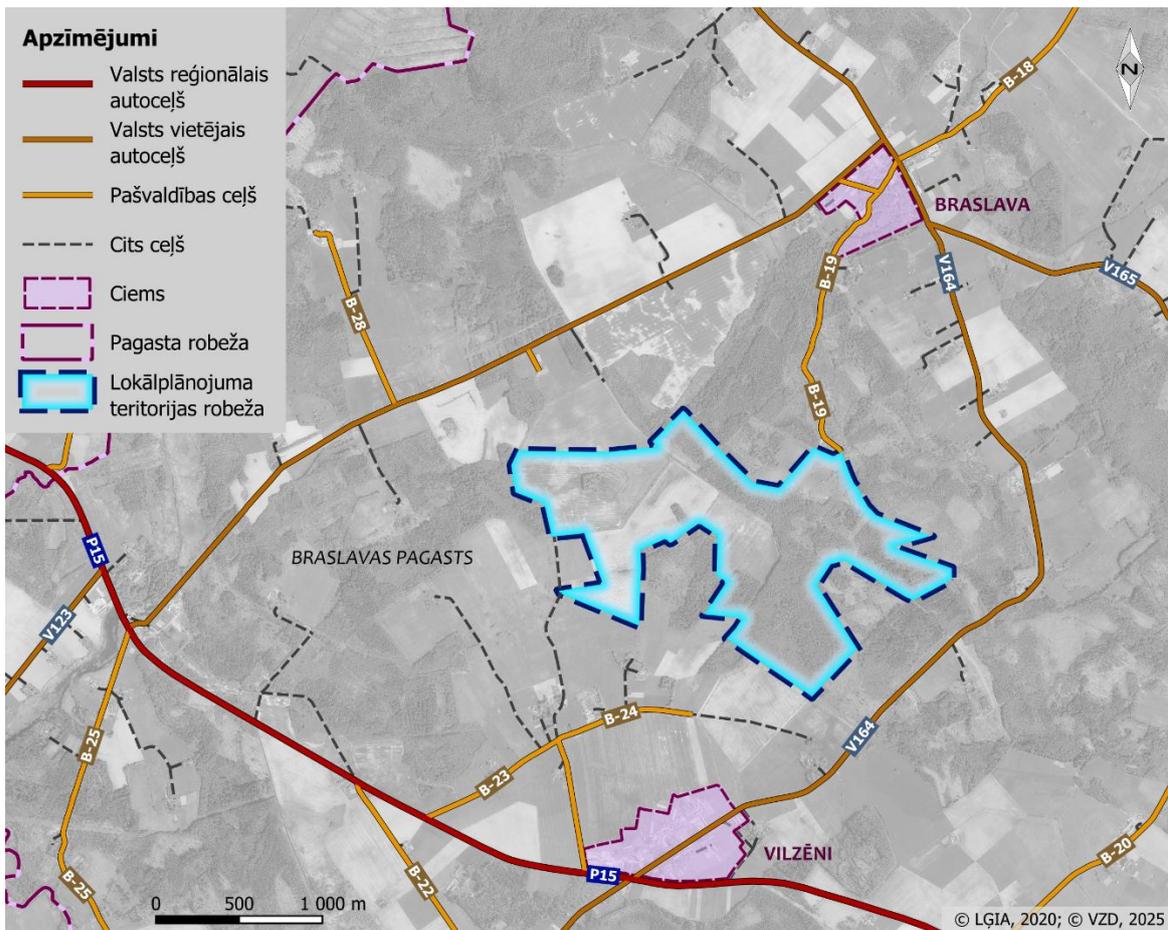
Lokāplānojuma teritorijas austrumu daļā ir meliorētas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kur ierīkota meliorācijas sistēma - koplietošanas ūdensnotekas, kontūrgrāvji un drenu sistēmas (*skatīt 9.attēlu*).

Saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras 05.02.2024. nosacījumiem lokāplānojuma izstrādei lokāplānojuma teritorijā **nav** valsts ģeodēziskā tīkla punktu.

² VSIA "Latvijas Valsts ceļi" satiksmes intensitātes dati, <https://lvceļi.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/>

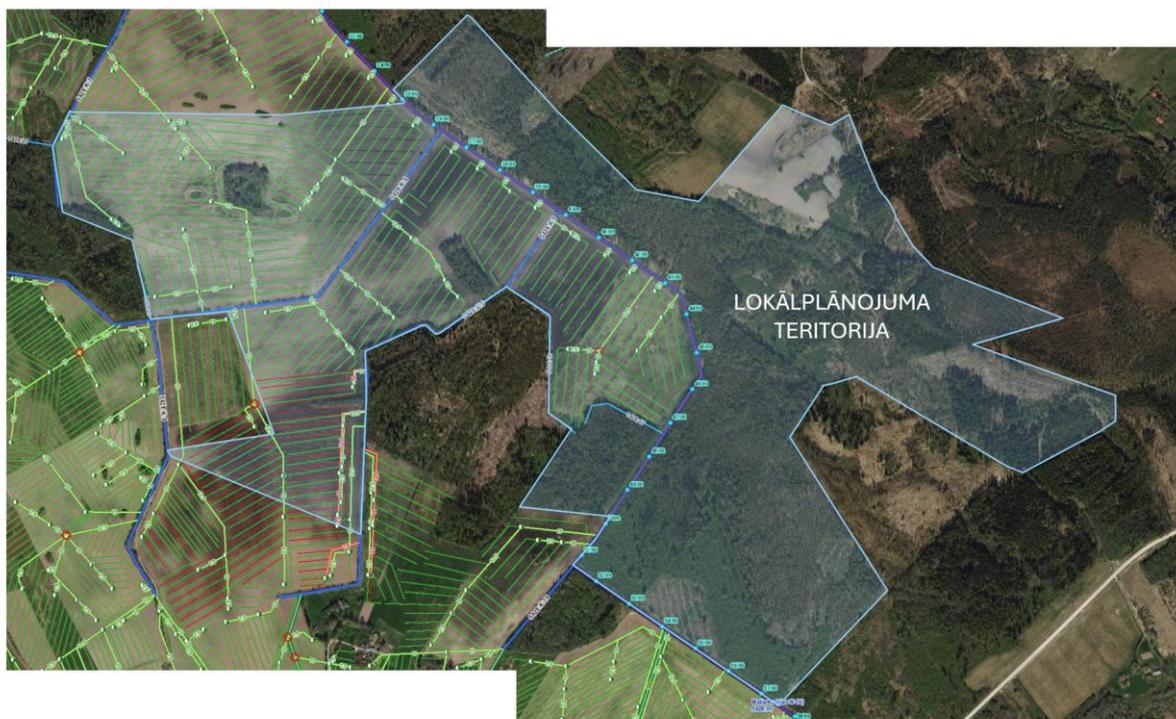
8.attēls. Esošā transporta infrastruktūra

[pamatne – Latvijas Ģeotelpiskās aģentūras ortofoto karte, Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati]

9.attēls. Esošā meliorācijas sistēma

[pamatne – Latvijas Ģeotelpiskās aģentūras ortofoto karte, meliorācijas dati – Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi, www.kadastrs.lv,]

2.7. DABAS APSĀKĻI, DABAS VĒRTĪBAS UN KULTŪRVĒSTURISKAS MANTOJUMS

2.7.1. Ģeoloģiskie, inženierģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi

Teritorija atrodas Ziemeļvidzemes zemienē, Burtnieka līdzenumā, ziemeļrietumos no Burtnieka ezera. Ziemeļvidzemes zemiene ir diverģentā tipa zemiene, kas izveidojusies ledāja plūsmas virzienā. Reljefu veido drumlinu lauki, kas veidojušies ledus masu izplūstošos apstākļos. Burtnieka drumlinu lauks ir lielākais Latvijā.

Burtnieku līdzenumam raksturīga plāna kvartāra sega ar biezumu no 10 līdz 20 metriem, ko veido ledāja nogulumu – grants, smilts, morēnas smilšmāls un mālsmilts, kā arī vietām pamatiežu atrauteņi. Zem kvartāra nogulumiem atrodas Vidusdevona Burtnieku un Arukilas svītu nogulumieži, kas ir teritorijas pamatieži. Apkārtne raksturīgi morēnas nogulumu, reljefu veido morēnas pauguri, dauguļi un kēmi.

Saskaņā ar veiktajiem gruntsūdens līmeņa modelēšanas datiem, teritorijā gruntsūdens līmenis svārstās no 1-5 m dziļumam. Gruntsūdeņu līmenis ir atkarīgs no dažādiem faktoriem, piemēram, ģeoloģiskās uzbūves, reljefa, klimatiskajiem apstākļiem un sezonālajām izmaiņām. Dažādos gadalaikos līmenis var ievērojami mainīties, it īpaši pavasarī, kad kūst sniegs, un rudenī, kad ir intensīvākas nokrišņu epizodes. Ziemas periodā un sausā vasarā gruntsūdeņu līmenis parasti ir zemāks.

2.7.2. Derīgo izrakteņu atradnes

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Zemes dziļu informācijas sistēmas datiem lokālpilnojumā teritorijā neatrodas derīgo izrakteņu atradnes.

Tuvumā atrodas četri prognozēto resursu laukumi smilts ieguvei, kuriem nav izsniegtas derīgas pases – "Alksnāji" (B1087) smalkas smilts ieguves vieta, "Jaunjenči" (B1076) vidēja rupjuma, granšaina smilts, "Kalniņi" (B2735) smalkas smilts ieguves vieta, "Mežaiņi" (B1077) vidēji rupjas, smalkas smilts ieguves vieta, un viena potenciāla kūdras atradne "Vilzēnu, Ķīšu" (K1116)³.

2.7.3. Ūdens ņemšanas vietas

Lokālpilnojumā teritorija atrodas Baltijas artēziskā baseina austrumu daļā, un ietilpst Arukilas-Amatas (D₂₋₃ar – am) pazemes ūdens horizontu kompleksā. Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Vienotajā Vides informācijas sistēmas datiem, lokālpilnojumā teritorijā un kilometra rādiusā ap to nav reģistrēts neviens aktīvs ūdensapgādes urbums. Kilometra rādiusā (austrumu un dienvidu virzienā) reģistrēti vairāki ūdensapgādes urbumi.

2.7.4. Potenciāli piesārņotas vietas un riska objekti

Saskaņā ar Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmu un Latvijas atvērto datu portāla informāciju lokālpilnojumā teritorijā **neatrodas** piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

Tuvākās potenciāli piesārņotās vietas atrodas Braslavā (naftas bāze Nr.1588) un Vilzēnos (DUS, Nr.1586).

Saskaņā ar Valsts vides dienesta uzturēto informācijas sistēmu par operatoriem izsniegtajām atļaujām piesārņojošo darbību veikšanai, lokālpilnojumā teritorijā vai tiešā tās tuvumā **netiek** veikta piesārņojoša darbība. Tuvākais uzņēmums, kam izsniegta piesārņojošās darbības atļauja, ir SIA "Alojas Saimniekserviss" (B kategorijas atļauja Nr. VA13IB0003 un Nr. VA15VL0191).

³ Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

Saskaņā ar MK 21.01.2021. noteikumiem Nr. 46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts" tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts lokālplānojuma teritorijai ir SIA "Astarte nafta" degvielas uzpildes stacija Nr.22 "Limbaži", kas atrodas Limbažu pilsētas teritorijā.

2.7.5. Virszemes ūdensobjekti

Teritorija ietilpst Gaujas upju baseinu apgabalā Salacas sateces baseinā un saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas kadastra informāciju lielākās ūdenstece, kas atrodas lokālplānojuma teritorijas tuvumā, ir arī valsts nozīmes ūdensnotekas.

Teritoriju austrumu daļā šķērso regulēta ūdenstece **Mažurka**, kas iztek uz austrumiem no Vīlžēniem, tek ziemeļrietumu virzienā un ietek Īgē iepretim Beitēnu mājām.

2.7.6. Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu sistēmā „Ozols” publicēto informāciju, lokālplānojuma teritorija visā tās platībā ietilpst īpaši aizsargājamā dabas teritorijā– **Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā**. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts nav *Natura 2000* teritorija.

Biosfēras rezervāta mērķis nacionālā un starptautiskā nozīmē ir sasniegt līdzsvaru dabas daudzveidības aizsardzībā, ekonomiskās attīstības veicināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā. Biosfēras rezervāts pārstāv starptautiski atzītas mērenajai mežu joslai raksturīgas sauszemes un Baltijas jūras piekrastes ekosistēmas. Lai nodrošinātu teritorijas ainavu, ekosistēmu, sugu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu un veicinātu ilgtspējīgu ekonomisko attīstību biosfēras rezervāta teritorija ir iedalīta funkcionālajās zonās - ainavu aizsardzības zona un neitrālā zonas⁴. Lokālplānojuma teritorija atrodas biosfēras rezervāta neitrālajā zonā, kas noteikta, lai veicinātu biosfēras rezervāta teritorijā esošo apdzīvoto vietu līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību.

MK 19.04.2011. noteikumu Nr. 303 "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 2. pielikumā ir noteiktas teritorijas, kur ir **atļauta vēja elektrostaciju būvniecība bez augstuma ierobežojuma**, ievērojot šādus nosacījumus:

- vēja elektrostacijas izvietojums pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas;
- vēja elektrostacijas izvietojums grupās, kurās vēja elektrostaciju skaits nepārsniedz 20, pēc iespējas samazinot attālumu starp blakus esošajām vēja elektrostacijām. Attālums starp grupām nav mazāks par diviem kilometriem.

Visa lokālplānojuma teritorija ietilpst teritorijā, kur ir atļauta vēja elektrostaciju būvniecība bez augstuma ierobežojumiem.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" (turpmāk - "Ozols") publicēto informāciju, lokālplānojuma teritorijā neatrodas citas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

Tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija ārpus lokālplānojuma teritorijas - **dabas liegums "Soģupes meži"** atrodas ~7 km ZR virzienā no lokālplānojuma teritorijas. Teritorijā sastopami Eiropas Savienības aizsargājami biotopi - *veci vai dabiski boreāli meži* 9010*, *veci jaukti platlapju meži* 9020*, *lakstaugiem bagāti egļu meži* 9050, *staignāju meži* 9080*, *ozolu meži* (ozolu, liepu un skābaržu meži) 9160, *aluviāli meži* (aluviāli krastmalu un lapieņu meži) 91E0*. Teritorijā atrodas pūcēm, dzeņiem un citām īpaši aizsargājamām putnu sugām piemērotas dzīvotnes, tajā skaitā

⁴ Dabas aizsardzības pārvaldes informācija, <https://www.daba.gov.lv/lv/ziemeļvidzemes-biosferas-rezervats>

izveidots mikroliegums baltmugurdzeņa aizsardzībai. Teritorijā konstatētas vairākas retas un īpaši aizsargājamas sūnu - doblapu leženeja, sēņu - melnsvītras cietpiepe un vaskulāro augu - laxis sugas, kuru aizsardzībai var veidot mikroliegumu⁵.

Aizsargājami koki

Saskaņā ar datu bāzes "Ozols" informāciju, lokālplānojuma teritorijā **neatrodas** aizsargājami koku. Tuvākie aug pie īpašuma "Cepurnieki" ~0.7 km A virzienā no lokālplānojuma teritorijas

2.7.7. Mikroliegumi

Lokālplānojuma teritorijā **neiekļaujas** mikroliegumi vai to buferzonas. Tuvākais mikroliegums atrodas ~3.6 km attālumā DA virzienā – ID 188045 kods 3221, kas izveidots biotopu aizsardzībai un otrs tuvākais ~4.5 km attālumā DR virzienā - ID 185910 kods 2279, kas izveidots putnu aizsardzībai.

2.7.8. Īpaši aizsargājami biotopi

Saskaņā ar "Ozolā" ietvērto informāciju lokālplānojuma teritorijā konstatēti 4 īpaši aizsargājami biotopi (*skatīt 3.tabulu*).

3.tabula. Īpaši aizsargājami biotopi lokālplānojuma teritorijā
(dati – Dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols", Dabas aizsardzības pārvalde)

Īpašuma nosaukums. Zemes vienības kadastra apzīmējums	Īpaši aizsargājams biotops
Vecpurvēni 66440020148	o Mitrī zālāji periodiski izžūstošās augsnēs (4.variants, 6410), ID1708919
Purvēni 66440020005	o Veci vai dabiski boreāli meži (1.variants, 9010*), platība - 0.6621 ha, ID1708924 o Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās (1.variants, 7120), platība - 2.8514 ha, ID903660
Melderi 66440040175	o Purvaini meži (1.variants, 91D0*), platība - 1.0339 ha, ID903656

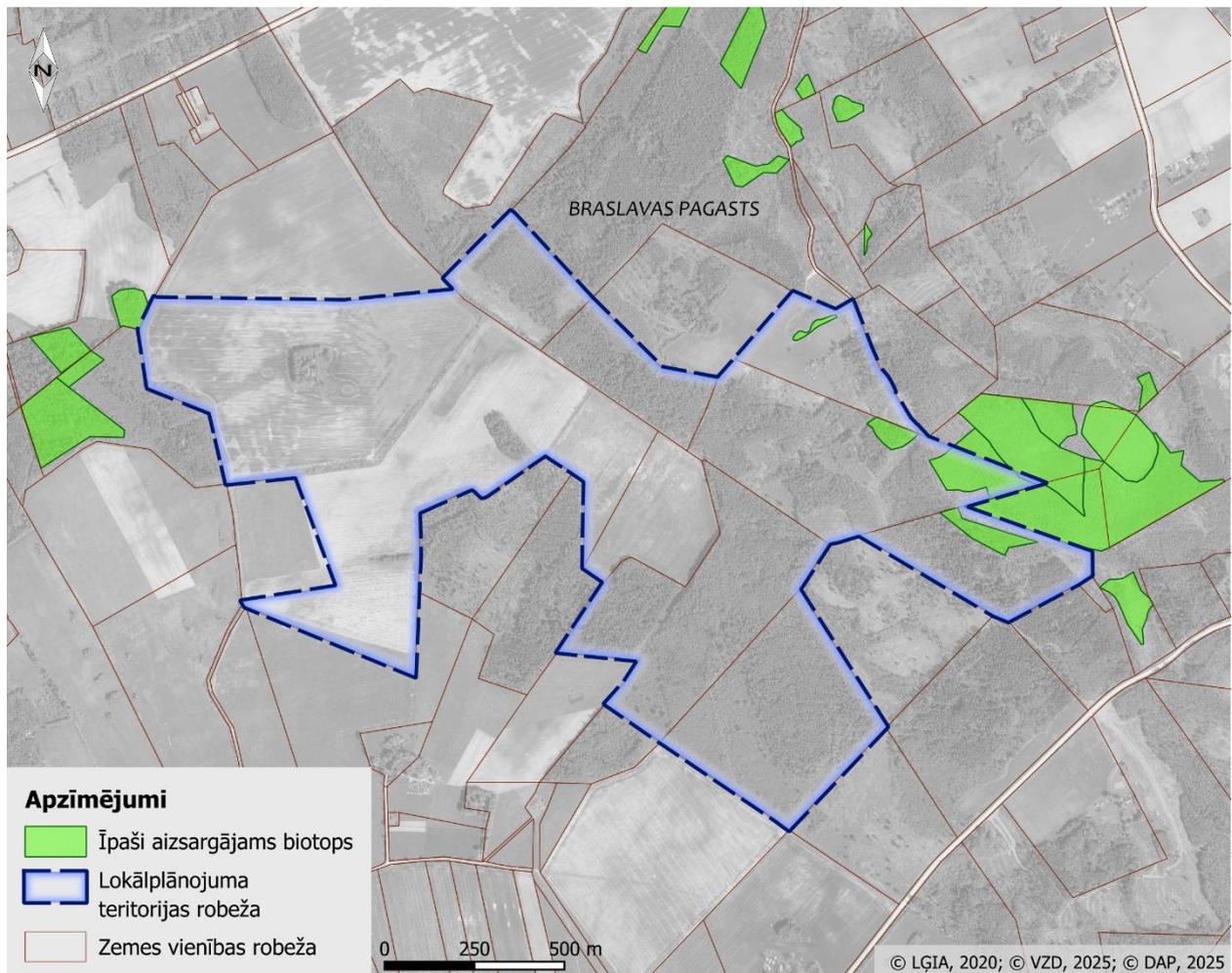
Ar lokālplānojumā ietvērto teritorijas ZA daļu tieši robežojas vairākas īpaši aizsargājamu biotopu platības (*skatīt 10.attēlu*).

Papildus "Ozolā" ietvertajai informācijai, ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros 2023. un 2024. gados veikti plānotās vēja parka "Aloja" teritorijas, tai skaitā lokālplānojuma teritorijas ekspertu apsekojumi, lai konstatētu īpaši aizsargājamus biotopus un sagatavotu biotopu ekspertu atzinumu. Biotopu ekspertu atzinums pievienots Paskaidrojuma raksta 1. pielikumā.

⁵ datu avots - <https://www.daba.gov.lv/lv/sogupes-mezi>

10.attēls. Īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas

[pamatne - Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras ortofoto karte, dati – Dabas aizsardzības pārvaldes sistēma "Ozols".]

2.7.9. Īpaši aizsargājamās augu sugas

Plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā, kas ietver arī lokālpilnojumā teritoriju, letekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas ietvaros veikti vairāki teritorijas apsekojumi 2023. un 2024. gados un ievākta detalizēta informācija par teritorijā esošām retām un īpaši aizsargājamām sugām.

Kopumā plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā fiksētas gan vaskulāro augu sugu atradnes, gan sēņu, ķērpju un sūnu sugas, kas saistītas ar ekspertu kompetencē esošajiem aizsargājamo biotopu veidiem kā to raksturojošās sugas vai dabisko meža biotopu indikatoraugus un speciālistu sugas. Detalizēta informācija iekļauta ekspertu atzinumos Paskaidrojuma raksta 1.pielikumā.

2.7.10. Ornitofauna

Sagatavojot IVN ziņojumu, putnu sugu eksperts Andris Dekants 2023.gadā vairākkārt apsekoja plānotā vēja parka "Aloja" teritoriju, tai skaitā lokālpilnojumā teritoriju, lai sagatavotu eksperta atzinumu un sniegtu informāciju par plānotā vēja parka teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājamām putnu sugām un sniegtu neatkarīgu vērtējumu, kā paredzētā vēja parka izbūve un ekspluatācija ietekmēs putnu atpūtas, barošanās un ligzdošanas vietas un īpaši aizsargājamo sugu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanu.

Kopumā plānotā vēja parka "Aloja" apkārtnē konstatētas 54 īpaši aizsargājamās putnu sugas. Eksperta atzinuma ietvaros ir veikta inventarizācija un sugu kartēšana, lai apzinātu pēc iespējas visas ligzdošanas, atpūtas un barošanās teritorijas, kas atrodas plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā

un apkārtnē. Visas īpaši aizsargājamās putnu sugas un to novērojumu vietas detalizēti aprakstītas un kartētas eksperta atzinumā, kas iekļauts Paskaidrojuma raksta 2.pielikumā.

2.7.11. Sikspārņi

Sagatavojot IVN Ziņojumu, paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņu populācijām padziļināti vērtējis un eksperta atzinumu sagatavojis zīdītāju – sikspārņu (*Chiroptera*) eksperts Viesturs Vintulis.

Eksperta atzinumā sniegta visaptveroša informācija par konstatētajām sikspārņu sugu populācijām kā plānotā vēja parka, tā arī tam piegulošajā teritorijā. Eksperta atzinums pievienots Paskaidrojuma raksta 3.pielikumā.

2.7.12. Teritorijas ainaviskā kvalitāte

IVN Ziņojuma sagatavošanas ietvaros sertificēta ainavu arhitekta Laura Hrisanfova sagatavoja atzinumu, kas ņemts vērā lokālpilānojuma izstrādē un pievienots Paskaidrojuma raksta 4.pielikumā.

Saskaņā ar Latvijas ainavu atlantu, lokālpilānojuma teritorija ietilpst Alojā viļņota reljefa meža mozaikainavas areālā⁶. Teritorijā ir mežu masīvi un koku puduri, kas mijas ar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. Reljefam raksturīgi lēzeni vaļņi un pauguri ar nelieliem augstumiem. Nozīmīga loma ainavā ir mežmalām un viensētām, pļāvām un koku puduriem, kā arī koku rindām. Ainavā no ceļiem dominē tuvi un vidēji tuvi skati.

2.7.13. Kultūrvēsturiskais mantojums

Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datu bāzi⁷ lokālpilānojuma teritorijā **neatrodas** valsts aizsargājami kultūras pieminekļi.

Tuvākais kultūras piemineklis ir reģiona nozīmes kultūras piemineklis *Vecates senkapi* (aizsardzības Nr.2509), kas atrodas ~5.3 km ZA virzienā - Valmieras novada Vecates pagastā pie Vecates krejotavas.

2.7.14. Esoši trokšņa avoti un esoša gaisa kvalitāte

Saskaņā ar pieejamo informāciju teritorijas tuvumā neatrodas rūpnieciskā trokšņa avoti. Par nozīmīgākajiem esošiem trokšņa avotiem apkārtnē uzskatāmi valsts autoceļi, kam atbilstoši MK 07.01.2014. noteikumiem Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” tiek noteikti vides trokšņa robežlielumi, kas piemērojami satiksmes radītajam troksnim.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniedza informāciju par esošo piesārņojuma līmeni teritorijas apkārtnē.

Gaisa piesārņojuma koncentrācija plānotā vēja parka teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz Ministru kabineta noteikumos noteiktās robežvērtības. Pietam, visām piesārņojošām vielām norādītās piesārņojuma koncentrācijas ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis (attiecīgi, 65% no gada robežlieluma vērtības slāpekļa oksīdam un 50% no gada robežlieluma vērtības daļiņām). Tas nozīmē, ka esošā gaisa kvalitāte teritorijā ir laba un nav nepieciešams plānot pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai. Kā liecina piesārņojuma telpiskā izkliede, piesārņojuma avotu augstākā koncentrācija ir novērojama valsts vietējā autoceļa V164 *Igaunijas robeža (Ramata) – Mazsalaca – Vilzēni – Dikļi* tuvumā, kas saistāma ar autotransporta kustību.

⁶ dati – Latvijas.ainavu.atlants

⁷ <https://karte.mantojums.lv>

2.8. ESOŠAS AIZSARGJOSLAS UN CITI TERITORIJAS IZMANTOŠANAS APROBEŽOJUMI

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem lokālpilnojumā teritorijā ietilpstošajām zemes vienībām noteiktie apgrūtinājumi detalizēti norādīti 3.tabulā.

3.tabula. Lokālpilnojumā teritorijā ietilpstošo zemes vienību apgrūtinājumi

[datu avots - Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas dati, www.kadastrs.lv]

Nr.	Īpašuma nosaukums	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Apgrūtinājumi
1.	Rozītes	66440020040	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 7.90 ha
2.	Mežrozītes	66440020058	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 9.13 ha
3.	Paužas	66440040183	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ūdensnotekas (ūdensteču regulēta posma un speciāli raktas gultnes), kā arī uz tās esošas hidrotehniskas būves un ierīces ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija lauksaimniecībā izmantojamās zemēs - 0.508 ha ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 9.2289 ha ▪ ūdensnotekas (ūdensteču regulēta posma un speciāli raktas gultnes), kā arī uz tās esošas hidrotehniskas būves un ierīces ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija meža zemēs - 0.0125 ha
4.	Purvēni	66440020005	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 24.3424 ha
5.	Vecpurvēni	66440020148	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 8.87 ha
6.	Meža Pilsumi	66440040279	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 21.13 ha
7.	Bērzi	66440040061	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 23.67 ha ▪ ūdensnotekas (ūdensteču regulēta posma un speciāli raktas gultnes), kā arī uz tās esošas hidrotehniskas būves un ierīces ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija meža zemēs - 0.2481 ha
8.	Melderi	66440040175	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija
9.	Skultes	66440010064	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līniju - 0.7557 ha ▪ biosfēras rezervāta neitrālās zonas teritorija - 27.2 ha ▪ ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ārpus pilsētām un ciemiem ar nominālo spriegumu 330 kilovolti - 2.8746 ha ▪ ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ārpus pilsētām un ciemiem ar nominālo spriegumu 110 kilovolti - 2.1868 ha

3. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

3.1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Saskaņā ar Limbažu novada domes 25.01.2024. lēmumu Nr.52 (protokols Nr.2, 50.) "Par lokālpilānojuma izstrādes uzsākšanu teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā" apstiprināto darba uzdevumu lokālpilānojuma izstrādes mērķis –

- Spēkā esošā Alojas novada teritorijas plānojumā zemes vienībās noteiktajā funkcionālā zonējumā "Lauku zemes" (L) paredzēt funkcionālo zonu "Lauksaimniecības teritorija" (L) ar apakšzonu (indeksu), kurā papildus esošai galvenajai izmantošanai atļauta Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un inženiertehniskā infrastruktūra (14001) un funkcionālā zonējumā "Mežu teritorijas" (M) paredzēt funkcionālo zonu "Mežu teritorija" (M) ar apakšzonu (indeksu), kurā papildus esošai galvenajai izmantošanai atļauta Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un inženiertehniskā infrastruktūra (14001).
- Precizēt aprobežojumus, nosakot prasības katras zemes vienības teritorijas izmantošanai un apbūvei, nodrošināt piekļuvi jaunizveidotajām zemes vienībām.

Lokālpilānojuma izstrādes uzdevumi:

- 1) Lokālpilānojumā iekļaut lokālpilānojuma teritorijas un tai pieguļošo platību 800 metru rādiusā ap to esošās situācijas aprakstu un analīzi, piekļušanu teritorijai VES būvniecības un ekspluatācijas laikā.
- 2) Izvērtēt lokālpilānojuma teritorijā plānotās funkcionālās zonas ietekmi uz blakus esošo zemesgabalu pašreizējo un atļauto izmantošanu, tai skaitā, VES ietekmi uz 800m rādiusā no lokālpilānojuma teritorijas robežas uz esošo dzīvojamo, viensētu apbūvi, un to attīstības iespējām.
- 3) Lokālpilānojumā pamatot teritorijas funkcionālā zonējuma maiņas nepieciešamību.
- 4) Izvērtēt iespējamos risinājumus VES saražotās enerģijas uzglabāšanai.
- 5) Izstrādāt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus lokālpilānojuma teritorijai, noteikt apbūves parametrus, precizēt funkcionālo zonu galvenos izmantošanas veidus un atļautās papildizmantošanas, noteikt prasības vides piesārņojuma mazināšanai, izvirzīt prasības transporta un satiksmes infrastruktūras plānošanai, inženierkomunikāciju izvietojumam, ja nepieciešams, noteikt prasības apbūves ierobežojumiem.
- 6) Atbilstoši mēroga noteiktībai precizēt apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem noteiktas aizsargjoslas.
- 7) Grafiskajā daļā izstrādāt perspektīvos transporta infrastruktūras un organizācijas risinājumus, inženiertehniskās infrastruktūras risinājumus.
- 8) Paskaidrojuma rakstā iekļaut informāciju un kartogrāfisko materiālu par teritorijām, kuras skar apbūves ierobežojumi.
- 9) Informēt mobilo sakaru uzturētājus – LMT, Tele2 un Bite par lokālpilānojuma izstrādi.
- 10) Pirms redakcijas izstrādes uzsākšanas saņemt no Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanas nepieciešamību lokālpilānojumam.

11) Lokālpplānojums izstrādājamas Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS). Lokālpplānojuma izstrādātājs nodrošina plānošanas dokumentu un citu saistīto dokumentu ievadi TAPIS.

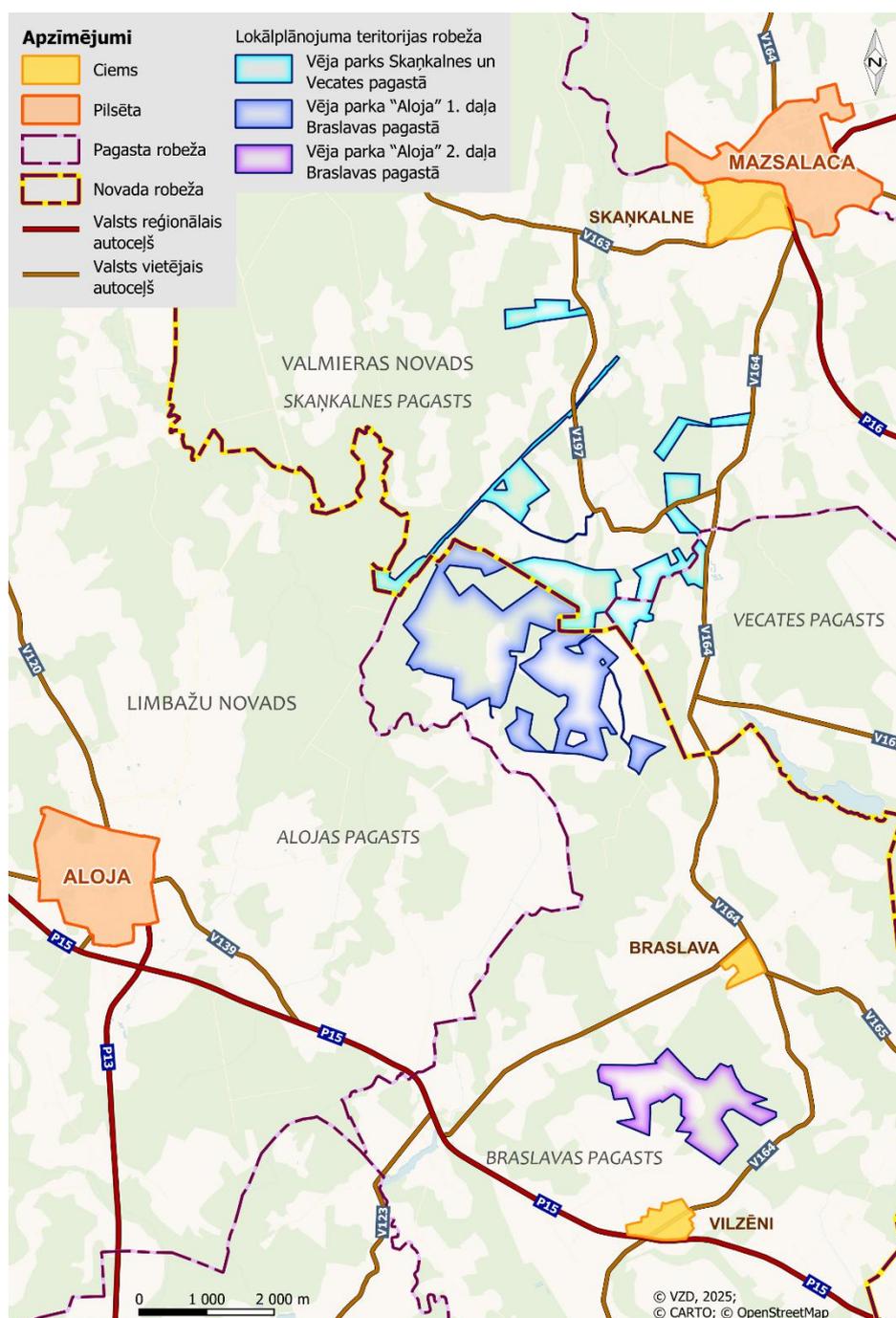
3.2. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS IECERES APRAKSTS

Lokālpplānojuma teritorija ir daļa no plānotā vēja parka "Aloja", kas plānots Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos.

Ņemot vērā, ka plānotā vēja parka teritorija atrodas divu pašvaldību administratīvajās teritorijās un zemes vienības nav teritoriāli saistītas, vēja parka attīstībai tiek izstrādāti trīs atsevišķi lokālpplānojumi, no kuriem divi – Limbažu novada teritorijā un viens Valmieras novada teritorijā (11.attēls).

11. attēls. Trīs lokālpplānojumu teritorijas vēja parka "Aloja" attīstībai

[pamatne – OpenStreetMaps karte, Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati]

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā, ko veica SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" speciālisti un pieaicinātie eksperti, ņemot vērā iespējamo būvniecības ietekmi uz vidi, kā arī ekonomiskos aspektus, detalizēti analizētas vairākas iespējamās vēja elektrostaciju būvniecības vietas. Ņemot vērā ekspertu vērtējumu un ierobežojošos kritērijus, tika identificētas būvniecībai piemērotākās teritorijas.

Plānotajā vēja elektrostaciju parkā "Aloja" paredzēts uzstādīt līdz 26 (IVN procesa ietvaros vērtētas 29) jaunākās paaudzes lielas jaudas vēja elektrostacijām ar kopējo jaudu līdz 190 MW un vienas VES nominālā ražošanas jauda varētu pārsniegt 6 MW.

Lokālpilnojumā teritorijā varētu tikt uzbūvētas līdz 7 vēja elektrostacijām. Informācija par zemes vienībām, kurās plānota vēja elektrostaciju būvniecība lokālpilnojumā teritorijā apkopota 4.tabulā un 12. attēlā.

Lokālpilnojumā izstrādes laikā nav izvēlēts konkrēts VES modelis. IVN ziņojuma sagatavošanas ietvaros veikta vairāku VES ražotāju (Vestas, Siemens, Gamesa, Nordex) VES modeļu iespējamās ietekmes analīze, ņemot vērā ne tikai VES novietojumu, bet arī to atšķirīgo jaudu (5.7–7.2 MW), kopējo VES augstumu (246–267 m) un atšķirīgu rotora diametru (162–175 m).

Izvēle par konkrētu modeli tiks pieņemta pirms būvprojekta izstrādes, ņemot vērā ietekmes uz vidi nosacījumus un izmaksu izvērtējumu. Visi IVN ziņojuma ietvaros vērtētie VES modeļi izmanto modernās tehnoloģijas trokšņa, mirgošanas un sīkspārņu ietekmju samazināšanai, kā arī aprikojumu apļedzuma identificēšanai.

4.tabula. Zemes vienības lokālpilnojumā teritorijā, kurās saskaņā ar IVN Ziņojumu plānota vēja elektrostaciju būvniecība

<i>Īpašuma nosaukums</i>	<i>Zemes vienības kadastra apzīmējums</i>	<i>VES Nr. saskaņā ar IVN Ziņojumu</i>
<i>Rozītes</i>	66440020040	VES AL_43
<i>Vecpurvēni</i>	66440020148	VES AL_44
<i>Skultes</i>	66440010064	VES AL_45
<i>Skultes</i>	66440010064	VES AL_46
<i>Paužas</i>	66440040183	VES AL_47
<i>Melderi</i>	66440040175	VES AL_48
<i>Meža Pilsūmi</i>	66440040279	VES AL_49

Saskaņā ar MK 30.04.2013. noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", 161. punktu vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M) **atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.**

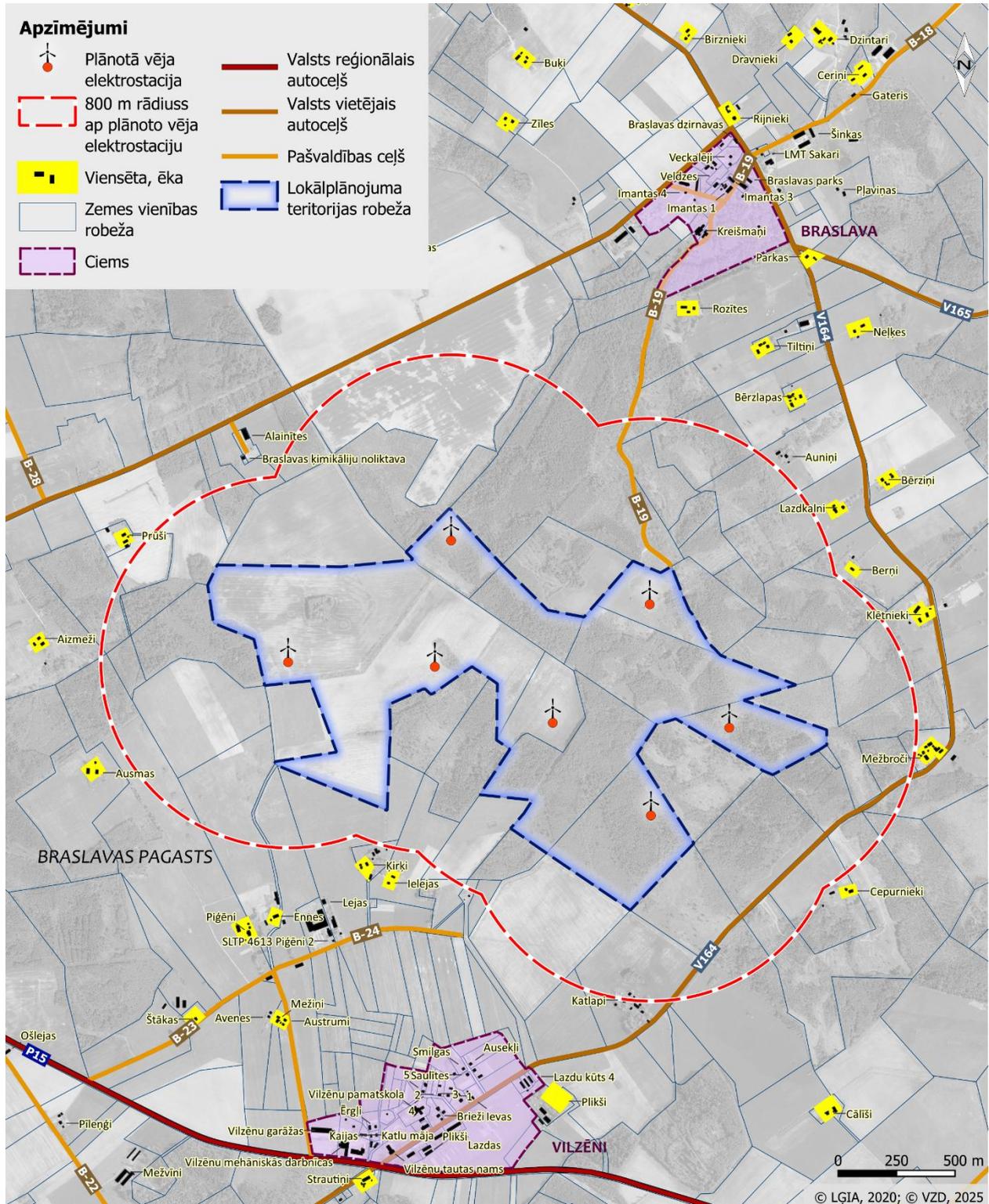
Lokālpilnojumā Grafiskajā daļā risinājumos **nav attēlotas** iespējamās vēja staciju novietojuma vietas, jo potenciālās vēja elektrostaciju izbūves vietas norādītas indikatīvi, ņemot vērā vietu izvēli ierobežojošos kritērijus.

Lokālpilnojumā tiek radīti priekšnoteikumi vēja elektrostaciju izvietojamam, atbilstoši paredzot funkcionālās apakšzonas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Iespējamās vietas, kur ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros izvērtētas iespējas izvietot vēja elektrostacijas ir norādītas 12.attēlā. Vēja elektrostaciju novietojums var tikt precizēts norādītās zemes vienības robežās, tāpēc lokālpilnojumā saistošajā daļā netiek norādītas precīzas vēja elektrostaciju izvietojuma vietas. Vēja elektrostaciju gala novietojumam būs saistošs ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma gala redakcija, par ko saņemts Enerģētikas un vides aģentūras atzinums.

12.attēls. Plānotais vēja elektrostaciju izvietojums lokālplānojuma teritorijā saskaņā ar IVN Ziņojumu

[pamatne: Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras ortofoto karte, dati - Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma, "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.]

3.2.1. Vēja parka būvniecība un ekspluatācija

Vēja elektrostaciju un ar tām saistītās infrastruktūras izbūvei būs nepieciešama tikai neliela daļa no IVN Ziņojumā pētītās teritorijas, tai skaitā arī tikai daļa no lokālpilnojumā teritorijas. Dažas teritorijas tiks izmantotas gan parka būvniecības, gan ekspluatācijas laikā, savukārt citas būs vajadzīgas tikai būvniecības fāzē.

Arī elektropārvades infrastruktūras izveidei būs nepieciešama atbilstoša teritorija. Ņemot vērā, ka paredzētās darbības ierosinātais plāno izbūvēt elektropārvades kabeļu līnijas, kas pēc kabeļu ieguldīšanas ļauj teritoriju virs trasēm izmantot līdzšinējam lietošanas mērķiem, elektropārvades infrastruktūrai nepieciešamā teritorijas platība netika detalizēti analizēta.

Saskaņā ar aprēķiniem kopējai vēja parka "Aloja" būvniecībai – sākotnēji analizētās līdz 29 VES būtu nepieciešama aptuveni 77 ha liela teritorijas platība, no kuras ilglaicīgi apbūvēti tiktu apmēram 60 ha.

Būvējot vēja parku "Aloja", tiks atmežotas dažāda vecuma mežaudzes. Būvniecības un montāžas laukumi, pievadceļi un elektropārvades kabeļa līnijas pamatā ir plānoti jaunaudzēs un vidēja vecuma audzēs iespējami mazāk skarot briestaudzes, pieaugušas un pārraugušas audzes.

3.2.2. Būvniecības procesa galvenie posmi

Vēja elektrostaciju parku plānots uzbūvēt vienā kārtā aptuveni divu gadu laikā. IVN Ziņojumā sniegta informācija par vēja elektrostaciju parka "Aloja" būvniecības procesu, ņemot vērā paredzētās darbības ierosinātāja un vēja elektrostaciju ražotāju būvdarbu veikšanas specifikācijās sniegto informāciju. Galvenie būvniecības procesa posmi ir šādi:

1. būvniecības dokumentācijas izstrāde un saskaņošana;
2. būvdarbi:
 - 2.1. teritorijas sagatavošana;
 - 2.2. pievadceļu un laukumu izbūve;
 - 2.3. meliorācijas sistēmu pārkārtošana;
 - 2.4. inženiertīklu izbūve;
 - 2.5. vēja elektrostaciju pamatu izbūve;
 - 2.6. vēja elektrostaciju piegāde;
 - 2.7. vēja elektrostaciju uzstādīšana;
 - 2.8. teritorijas rekultivācija;
3. vēja parka "Aloja" nodošana ekspluatācijā.

Kopējā vēja parka "Aloja" būvniecība prasīs ievērojamus materiālu un iekārtu transportēšanas resursus, saskaņā ar VES ražotāju tehniskajām specifikācijām:

- pievadceļu izbūve: līdz 30 kravas automašīnām uz 100 m ceļa.
- montāžas laukuma izbūve: līdz 140 kravas automašīnām uz vienu laukumu.
- VES būvniecība: līdz 280 kravas automašīnām uz vienu VES.
- galvenā celtņa montāža: līdz 55 kravas automašīnām uz vienu VES.

Teritorijas sagatavošanas darbi

Vēja elektrostaciju parka būvniecība sāksies ar teritorijas sagatavošanu, kas ietver:

- augsnes un grunts virskārtas noņemšanu ceļu un VES būvniecības vietās.
- montāžas laukumu izbūvi (vienu laukuma platība ~2,1 ha) ar grants-šķembu pamatni, nodrošinot seguma slodzes noturību līdz 200 kN/m². Precīza atrašanās vieta un izmēri tiks noteikti būvprojekta gaitā.
- būvbedru sagatavošanu VES pamatiem.

VES saražotās enerģijas uzglabāšanas iespējas

Lokālpilnojumā un ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) izstrādes laikā netika vērtētas iespējas un risinājumi VES saražotās enerģijas uzglabāšanai. Tas nozīmē, ka plānošanas procesā nebija iekļauta analīze par efektīvu elektroenerģijas uzkrāšanu un izmantošanu gadījumos, kad pieprasījums ir zems vai ražošana pārsniedz patēriņu. Enerģijas uzglabāšana ir būtiska vēja enerģijas integrācijai elektroapgādes tīklā, jo tā palīdz novērst tīkla noslodzes problēmas un nodrošina stabilāku piegādi.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu atjaunojamās enerģijas attīstību, nākotnē nepieciešams padziļināti izvērtēt enerģijas uzkrāšanas iespējas un tehnoloģijas, kas veicinātu efektīvāku VES darbību un stabilāku elektroapgādi.

3.3. TRANSPORTA ORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMI

Piekļuve vēja elektrostaciju parkam "Aloja" tiks nodrošināta, izmantojot valsts vietējo autoceļu V164 *Igaunijas robeža (Ramata) - Mazsalaca - Vilzēni – Dikļi* un jaunuzbūvētus pievedceļus piekļuvei pie VES (*skatīt 14.attēlu*).

Plānots veidot jaunus pievienojumus pie valsts vietējā autoceļa V164. Jaunus pievienojumus atļauts veidot pie valsts vietējā autoceļa V164 un pašvaldības ceļiem saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojā un Braslavas pagastos" ziņojumu.

Pēc jaunveidojamo ceļu izbūves, to pievienojumam pie valsts autoceļu tīkla paredzēt IV kategoriju.

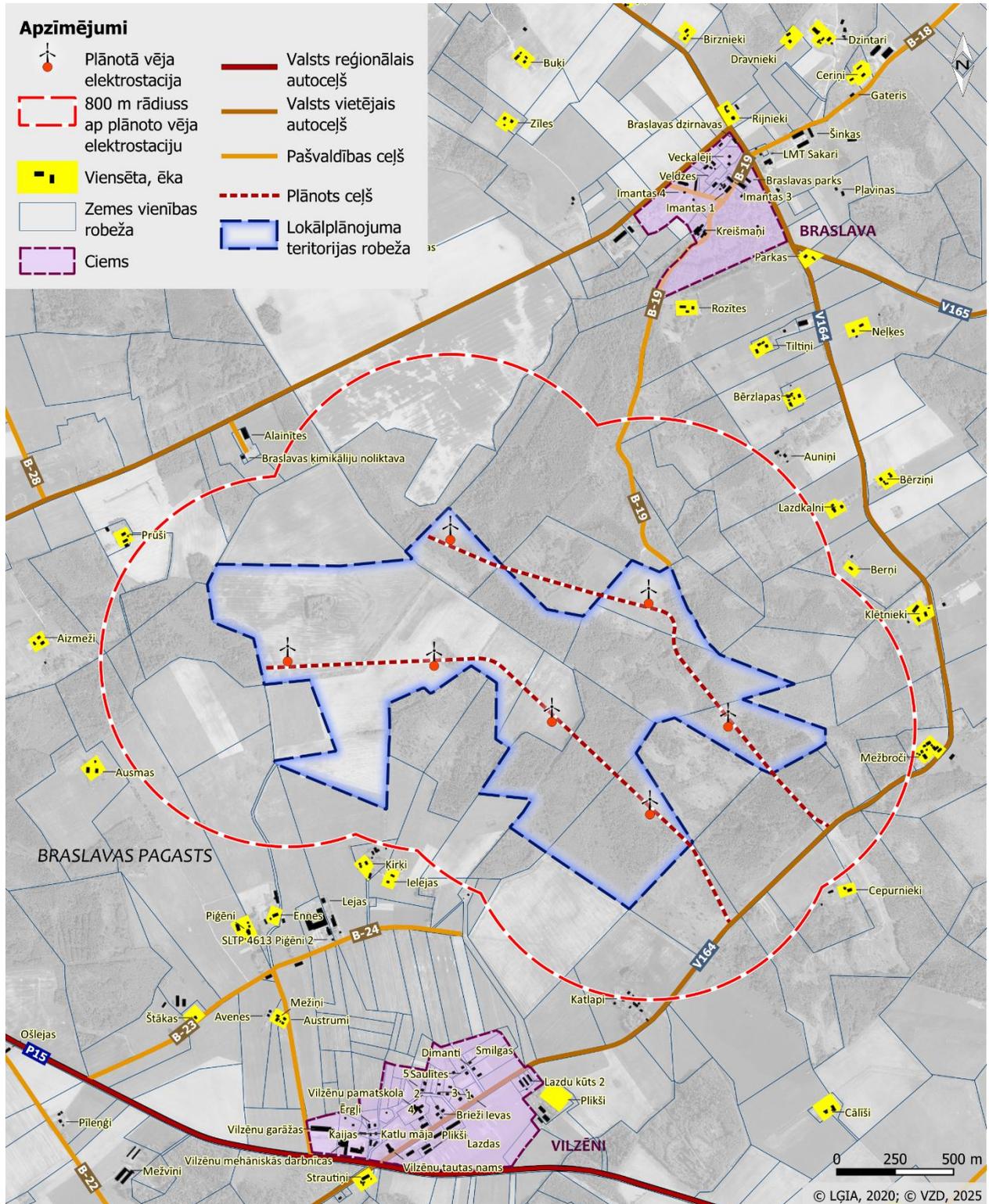
Vēja elektrostacijas attālumu no valsts vietējā autoceļa ass paredz būvprojektā, saskaņojot ar VSIA "Latvijas valsts ceļi".

Vēja parka "Aloja" būvprojekta izstrādes laikā tiks izvērtēta valsts un pašvaldības ceļu piemērotība būvmateriālu un VES transportēšanai, nepieciešamības gadījumā veicot ceļu pārbūvi nestspējas uzlabošanai. Ceļiem, pa kuriem plānots transportēt vēja elektrostacijas, ceļa slodzes nestspēju nodrošina lielāku par 250 kN/m².

Kopējai vēja parka "Aloja" realizācijai plānota ~25,2 km jaunu pievedceļu izbūve, galvenokārt lauku bloku un zemes robežu tuvumā, lai mazinātu lauksaimniecības zemju fragmentāciju. Ceļu izvietojums tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu īpašniekiem, samazinot ietekmi uz zemju izmantošanu.

14.attēls. Plānotā transporta infrastruktūra

[pamatne: Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras ortofoto karte, dati - Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma, "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

NOTEIKUMI VĒJA ELEKTROSTACIJU IZVIETOŠANAI

Alojas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļautas prasības vēja elektrostaciju plānošanai:

282. Jaunu vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu virs 20 kilovatiem un to vēja parkus izvieta ārpus Alojas un Staiceles pilsētām un novada ciemiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī ārpus aizsargājamiem kultūras pieminekļiem:

282.1. lai netiktu pārsniegti vides trokšņa robežlielumi apbūves teritorijās atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;

282.2. ne tuvāk kā trīs rotoru diametru attālumā vienu no otras;

282.3. atsevišķas vēja elektrostacijas ne tuvāk par 500 metriem no esošām dzīvojamām mājām un publiskās apbūves (tūristu mītnēm, sporta objektiem, u.tml.), šo attālumu nosakot no vēja elektrostacijas torņa, bet vēja parku – ne tuvāk par attālumu no tā robežas (no malējās vēja elektrostacijas torņa projekcijas), kas ir 5 reizes lielāks nekā vēja elektrostacijas maksimālais augstums;

282.4. vēja elektrostaciju ne tuvāk par 1 km, bet vēja parku ne tuvāk par 2 km no novada pilsētu un ciemu robežām;

282.5. ne tuvāk kā 2 km attālumā no NATURA 2000 teritorijām ar putnu aizsardzības mikroliegumiem, bet no pārējām NATURA 2000 teritorijām ne tuvāk par 500 m;

282.6. ne tuvāk zemesgabala robežai par vēja elektrostacijas (vēja ģeneratora) aizsargjoslu, izņemot, ja novietnei rakstiski piekritis skartās zemes vienības īpašnieks.

282.7. ņem vērā vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēju elektrostaciju būvniecībai.

285. Jebkuras jaudas vēja elektrostacijas izvietošana ir jāaskaņo ar:

285.1. par kultūras pieminekļu aizsardzību atbildīgo valsts institūciju (Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju), ja tā paredzēta kultūras pieminekļa aizsargjoslā;

285.2. par dabas aizsardzību atbildīgo valsts institūciju (Dabas aizsardzības pārvaldi), ja tā paredzēta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā;

285.3. ar valsts autoceļu infrastruktūras apsaimniekotāju (VAS Latvijas valsts ceļi), ja tā paredzēta autoceļa aizsargjoslā;

285.4. ar attiecīgo mobilo sakaru operatoru, ja vēja elektrostaciju ar jaudu lielāku par 6 kW izvieta tuvāk par 1000 m no mobilo sakaru torņa.

437. Vēja elektrostaciju un vēja elektrostaciju parka būvniecībai ar kopējo jaudu virs 20 kilovatiem obligāti izstrādā detālplānojumu pirms zemes vienību sadalīšanas vai jaunas būvniecības uzsākšanas

3.5. PLĀNOTAIS FUNKCIONĀLAIS ZONĒJUMS UN PAMATOJUMS

Lokāplānojuma teritorijas funkcionālās zonas priekšlikums sagatavots saskaņā ar pašvaldības apstiprināto darba uzdevumu lokāplānojuma izstrādei un 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" noteikto funkcionālo zonu klasifikāciju, paredzot atbilstošus teritorijas izmantošanas veidus.

Lokāplānojuma teritorijai noteiktas funkcionālās apakšzonas:

- **Lauksaimniecības teritorija (L3)** – noteikta zemes vienībām vai to daļām, kur Alojas novada teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona "Lauku zemes" (L).
- **Mežu teritorija (M3)** – noteikta zemes vienībām vai to daļām, kur spēkā esošajā Alojas novada teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona "Mežu teritorijas" (M);
- **Ūdeņu teritorija (Ū3)** – noteikta esošiem ūdensobjektiem lokāplānojuma teritorijā.

LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJA (L3)

Funkcionālās apakšzonas izveides mērķis – nodrošināt iespēju veikt plānoto darbību lokāplānojuma teritorijā – vēja parka būvniecību.

5.tabula. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu priekšlikums un pamatojums funkcionālajā zonā "Lauksaimniecības teritorija" (L3)

	<i>Apbūves parametri un citi izmantošanas noteikumi</i>	<i>Pamatojums</i>
<i>Definīcija</i>	Lauksaimniecības teritorija (L3) ir funkcionālā zona, kas noteikta, lai nodrošinātu vēja parka būvniecības iespējas, kā arī lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem.	Definīcija atbilst plānotajai teritorijas izmantošanai.
<i>Izmantošanas veidi</i>	<p>Teritorijas galvenie izmantošanas veidi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Viensētu apbūve (11004).</i> 2) <i>Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003).</i> 3) <i>Lauksaimnieciska izmantošana (22001).</i> 4) <i>Labiekārtota ārtelpa (24001).</i> 5) <i>Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002).</i> 6) <i>Ūdens telpas publiskā izmantošana (24003).</i> <p>Teritorijas galvenie izmantošanas veidi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Vasarnīcu apbūve (11002).</i> 2) <i>Dārza māju apbūve (11003).</i> 3) <i>Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002).</i> 4) <i>Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003).</i> 5) <i>Kultūras iestāžu apbūve (12004).</i> 6) <i>Sporta būvju apbūve (12005).</i> 	<p>Teritorijas izmantošanas veidi noteikti atbilstoši plānotajai teritorijas izmantošanai, saskaņojot ar spēkā esošajā teritorijas plānojumā atļautajiem izmantošanas veidiem</p> <p>Papildināt par 1.0 jaunajā TP redakcijā noteiktajām izmantošanām – KĀ PAMATOJUMU</p>

	<i>Apbūves parametri un citi izmantošanas noteikumi</i>	<i>Pamatojums</i>
	7) <i>Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).</i> 8) <i>Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008).</i> 9) <i>Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009).</i> 10) <i>Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010).</i> 11) <i>Reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011).</i> 12) <i>Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001).</i> 13) <i>Derīgo izrakteņu ieguve (13004).</i> 14) <i>Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005).</i> 15) <i>Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).</i> 16) <i>Transporta lineārā infrastruktūra (14002).</i> 17) <i>Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003).</i> 18) <i>Noliktavu apbūve (14004).</i> 19) <i>Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki.</i> 20) <i>Mežsaimnieciska izmantošana (21001).</i> 21) <i>Ūdenssaimnieciska izmantošana (23001).</i>	
<i>Minimālā jaunveidojamas zemes vienības platība</i>	2 ha	Atbilst spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktajam un normatīvo aktu prasībām par minimālās jaunveidojamas zemes vienības platību lauku teritorijā.
<i>Maksimālais stāvu skaits</i>	2 stāvi attiecina vienīgi uz dzīvojamās apbūves un publiskās apbūves teritorijas izmantošanas veidiem	Noteikts atbilstoši plānotajai teritorijas izmantošanai un spēkā esošajam teritorijas plānojumam.
<i>Maksimālais apbūves augstums</i>	9 metri attiecina vienīgi uz dzīvojamās apbūves un publiskās apbūves teritorijas izmantošanas veidiem	

MEŽU TERITORIJA (M3)

Funkcionālās apakšzonas izveides mērķis – nodrošināt iespēju veikt plānoto darbību lokālplānojuma teritorijā – vēja parka būvniecību.

6.tabula. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu priekšlikums un pamatojums funkcionālajā zonā "Mežu teritorija" (M3)

	<i>Apbūves parametri un citi izmantošanas noteikumi</i>	<i>Pamatojums</i>
<i>Definīcija</i>	Mežu teritorija (M3) ir funkcionālā zona, ko nosaka lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai, vēja parka būvniecībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai.	Definīcija atbilst plānotajai teritorijas izmantošanai.
<i>Izmantošanas veidi</i>	Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: 1) <i>Mežsaimnieciska izmantošana (21001).</i> 2) <i>Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002).</i>	Teritorijas izmantošanas veidi noteikti atbilstoši plānotajai teritorijas izmantošanai, saskaņojot ar spēkā esošajā teritorijas plānojumā

	<i>Apbūves parametri un citi izmantošanas noteikumi</i>	<i>Pamatojums</i>
	3) <i>Labiekārtota ārtelpa (24001).</i> 4) <i>Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002).</i> Teritorijas papildizmantošanas veidi 1) <i>Viensētu apbūve (11004).</i> 2) <i>Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002).</i> 3) <i>Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003).</i> 4) <i>Sporta būvju apbūve (12005).</i> 5) <i>Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).</i> 6) <i>Derīgo izrakteņu ieguve (13004).</i> 7) <i>Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).</i> 8) <i>Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki.</i> 9) <i>Lauksaimnieciska izmantošana (22001).</i> 10) <i>Ūdenssaimnieciska izmantošana (23001).</i>	atļautajiem izmantošanas veidiem
<i>Minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība</i>	2 ha	Atbilst spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktajam un normatīvo aktu prasībām par minimālās jaunveidojamās zemes vienības platību lauku teritorijā.
<i>Maksimālais stāvu skaits</i>	2 stāvi attiecina vienīgi uz dzīvojamās apbūves un publiskās apbūves teritorijas izmantošanas veidiem	Noteikts ar lokālpilnojamu
<i>Maksimālais apbūves augstums</i>	9 metri attiecina vienīgi uz dzīvojamās apbūves un publiskās apbūves teritorijas izmantošanas veidiem	

ŪDEŅU TERITORIJA (Ū3)

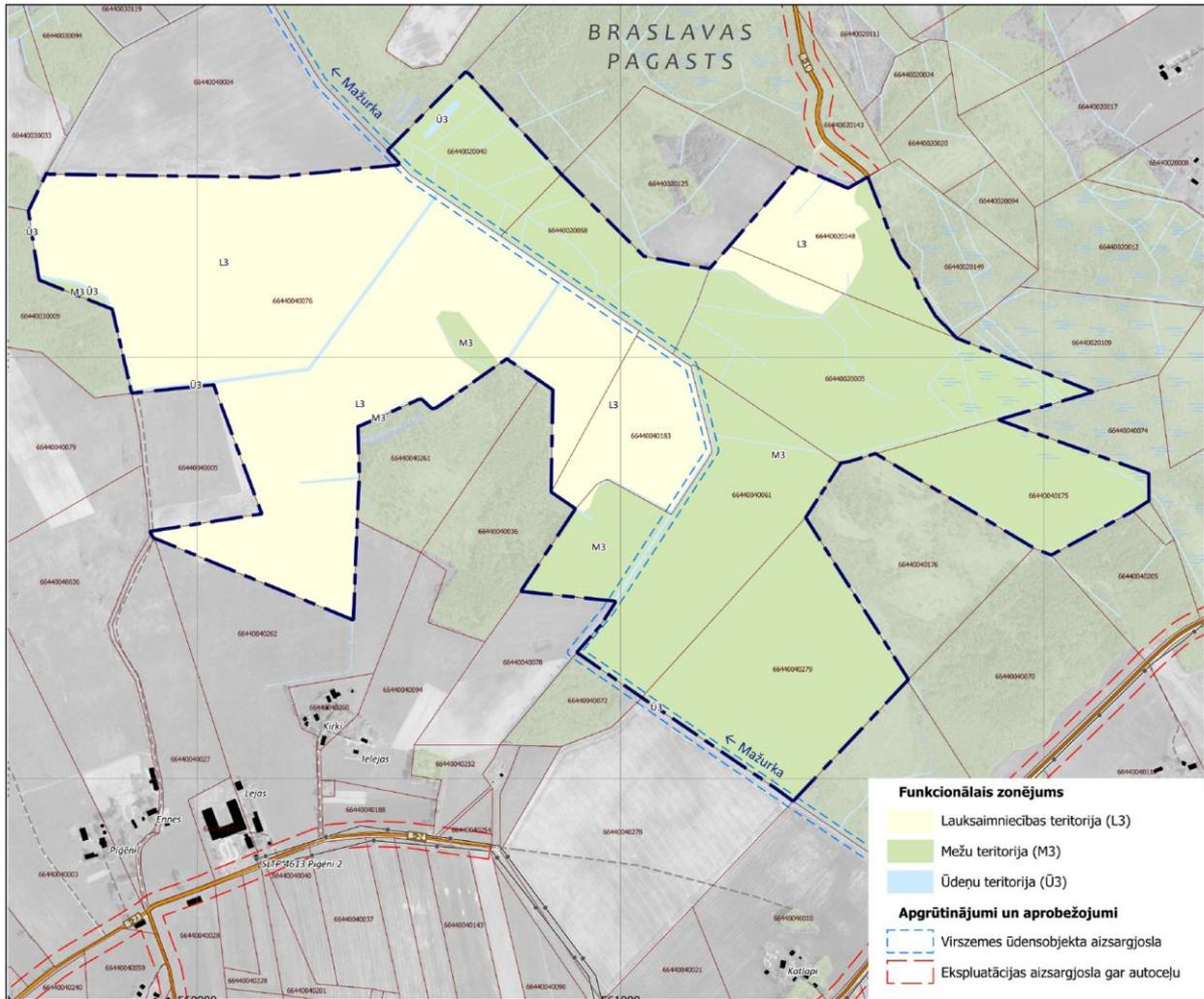
Funkcionālās zonas izveides mērķis – saglabāt funkcionālo zonu esošiem ūdensobjektiem.

7.tabula. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu priekšlikums un pamatojums funkcionālajā zonā "Ūdeņu teritorija" (Ū3)

	<i>Apbūves parametri un citi izmantošanas noteikumi</i>	<i>Pamatojums</i>
<i>Definīcija</i>	Ūdeņu teritorija (Ū3) ir funkcionālā zona, kas noteikta, lai nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai un vides aizsardzībai.	Definīcija atbilst plānotajai teritorijas izmantošanai.
<i>Izmantošanas veidi</i>	Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: 1) <i>Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).</i> 2) <i>Ūdenssaimnieciska izmantošana (23001).</i>	Teritorijas izmantošanas veidi noteikti atbilstoši plānotajai teritorijas izmantošanai.

16.attēls. Ar lokālplānojumu noteiktais funkcionālais zonējums

[pamatne – Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfiskā karte M 1:10 000, Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas kadastra dati]

Lokālplānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauts punkts, kas nosaka, ka lokālplānojuma teritorijā **nepiemēro** pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktos papildus ierobežojumus vēja elektrostaciju un vēja parku plānošanai.

Spēkā esošais Alojas novada teritorijas plānojums apstiprināts 17.07.2013., laikā, kad spēkā bija 30.04.2013. noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" redakcija, kas ietvēra stingrākus noteikumus vēja elektrostaciju un vēja parku plānošanai nekā lokālplānojuma izstrādes laikā spēkā esošā MK noteikumu Nr.240 redakcija. Līdz ar to, spēkā esošajā pašvaldības teritorijas plānojumā iekļautās prasības šobrīd vairs neatbilst augstāka normatīvā akta prasībām.

Pamatojums spēkā esošajā teritorijas plānojumā iekļauto noteikumu neiekļaušanai lokālplānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos sniegts 8.tabulā.

8.tabula. Pamatojums spēkā esošajā Alojas novada teritorijas plānojumā noteikto papildus prasību neieklešanai lokālpilnojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

<p><i>Papildus prasības vēja elektrostaciju plānošanai Alojas novada teritorijas plānojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i></p>	<p><i>Pamatojums prasību neieklešanai lokālpilnojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i></p>
<p>282. Jaunu vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu virs 20 kilovatiem un to vēja parkus izvieto ārpus Alojas un Staiceles pilsētām un novada ciemiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī ārpus aizsargājamiem kultūras pieminekļiem:</p>	<p>MK noteikumu Nr.240 161.punkts nosaka, ka vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M) atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ievaros detalizēti analizēta plānotā vēja parka potenciālā ietekme uz novada apdzīvotajām vietām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī kultūras pieminekļiem. IVN Ziņojumā tvertie secinājumi ņemti vērā lokālpilnojumā izstrādē.</p>
<p>282.1. lai netiktu pārsniegti vides trokšņa robežlielumi apbūves teritorijās atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;</p>	<p>Prasība iekļauta lokālpilnojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos</p> <p>Saskaņā ar IVN Ziņojuma aprēķinu rezultātiem, abu VES modeļu, kas aplūkoti aprēķinos, ekspluatācijas laikā radītais trokšņa līmenis nepārsniegts 07.01.2014. MK noteikumos Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās.</p> <p>Taču, paredzams, ka atsevišķās vēja parkam tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās, trokšņa līmenis varētu būt augstāks par Pasaules Veselības organizācijas rekomendētajām robežvērtībām VES radītajam troksnim.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts xx.punkts: <i>Izbūvē vēja elektrostacijas, kuru radītais ietekmes līmenis tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās nepārsniedz normatīvajos aktos noteikto trokšņa līmeni.</i> ▪ Attiecībā uz zemas frekvences trokšņa ietekmes mazināšanu, ievēro TIAN xx.punktu - Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus isteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā “Vēja parka “Aloja” izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos” ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.
<p>282.2. ne tuvāk kā trīs rotoru diametru attālumā vienu no otras;</p>	<p>MK noteikumu Nr.240 161.punkts nosaka, ka vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M) atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.</p> <p>Augstākos normatīvajos aktos pašvaldībām nav piešķirts deleģējums teritorijas plānojumos vai lokālpilnojumos</p>

<i>Papildus prasības vēja elektrostaciju plānošanai Alojas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i>	<i>Pamatojums prasību neiekļaušanai lokāplānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i>
	noteikt papildus prasības attālumiem no vēja elektrostacijas līdz citam objektam.
<p>282.3. atsevišķas vēja elektrostacijas ne tuvāk par 500 metriem no esošām dzīvojamām mājām un publiskās apbūves (tūristu mītnēm, sporta objektiem, u.tml.), šo attālumu nosakot no vēja elektrostacijas torņa, bet vēja parku – ne tuvāk par attālumu no tā robežas (no malējās vēja elektrostacijas torņa projekcijas), kas ir 5 reizes lielāks nekā vēja elektrostacijas maksimālais augstums;</p>	<p>Alojas novada teritorijas plānojumā dublētas MK noteikumu Nr.240 normas, kas noteica ierobežojošas prasības vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanai.</p> <p>Lokāplānojuma izstrādes brīdī saistošs ir MK noteikumu Nr.240 163.2.apakšpunkts, kas nosaka, ka vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m.</p> <p>Noteikt papildus prasības lokāplānojuma TIAN nav nepieciešams.</p>
<p>282.4. vēja elektrostaciju ne tuvāk par 1 km, bet vēja parku ne tuvāk par 2 km no novada pilsētu un ciemu robežām;</p>	<p>Alojas novada teritorijas plānojumā dublētas MK noteikumu Nr.240 normas, kas noteica ierobežojošas prasības vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanai.</p> <p>Lokāplānojuma izstrādes brīdī saistošs ir MK noteikumu Nr.240 163.2.apakšpunkts, kas nosaka, ka vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m.</p> <p>MK noteikumu Nr.240 aktuālā redakcija vairs nenosaka minimālos attālumus kādā izvietojams vēja parks no apdzīvotām vietām. Noteikt papildus prasības lokāplānojuma TIAN nav nepieciešams.</p>
<p>282.5. ne tuvāk kā 2 km attālumā no NATURA 2000 teritorijām ar putnu aizsardzības mikrolieģumiem, bet no pārējām NATURA 2000 teritorijām ne tuvāk par 500 m;</p>	<p>Alojas novada teritorijas plānojumā dublētas MK noteikumu Nr.240 normas, kas noteica ierobežojošas prasības vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanai.</p> <p>Lokāplānojuma izstrādes brīdī saistošs ir MK noteikumu Nr.240 redakcijas 161.punkts, kas nosaka, ka vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M) atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.</p> <p>IVN Ziņojumā detalizēti analizēta potenciālā vēja parka ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem. Secinājumi ņemti vērā arī lokāplānojuma izstrādē.</p>
<p>282.6. ne tuvāk zemesgabala robežai par vēja elektrostacijas (vēja ģenerators) aizsargjoslu, izņemot, ja novietnei rakstiski piekritis skartās zemes vienības īpašnieks.</p>	<p>Saskaņā ar grozījumiem Aizsargjoslu likumā drošības aizsargjoslas ap vēja elektrostacijām nenosaka.</p>
<p>282.7. ņem vērā vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēju elektrostaciju būvniecībai.</p>	<p>Vadlīnijas un rekomendācijas ņemtas vērā IVN Ziņojuma un lokāplānojuma izstrādē. Papildus prasības TIAN noteikt nav nepieciešams.</p>
<p>285. Jebkuras jaudas vēja elektrostacijas izvietošana ir jāsaskaņo ar:</p> <p>285.1. par kultūras pieminekļu aizsardzību atbildīgo valsts institūciju (Valsts kultūras pieminekļu</p>	<p>MK noteikumu Nr.240 161.punkts nosaka, ka vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un</p>

<i>Papildus prasības vēja elektrostaciju plānošanai Alojas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i>	<i>Pamatojums prasību neiekļaušanai lokālpānojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN)</i>
<p>aizsardzības inspekciju), ja tā paredzēta kultūras pieminekļa aizsargjoslā;</p> <p>285.2. par dabas aizsardzību atbildīgo valsts institūciju (Dabas aizsardzības pārvaldi), ja tā paredzēta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā;</p> <p>285.3. ar valsts autoceļu infrastruktūras apsaimniekotāju (VAS Latvijas valsts ceļi), ja tā paredzēta autoceļa aizsargjoslā;</p> <p>285.4. ar attiecīgo mobilo sakaru operatoru, ja vēja elektrostaciju ar jaudu lielāku par 6 kW izvietoj tuvak par 1000 m no mobilo sakaru torņa.</p>	<p>mežu teritorijā (M) atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.</p> <p>Lokālpānojumā redakcija tiek saskaņota ar darba uzdevumā minētajām institūcijām. Papildus prasības TIAN noteikt nav nepieciešams.</p>
<p>437. Vēja elektrostaciju un vēja elektrostaciju parka būvniecībai ar kopējo jaudu virs 20 kilovatiem obligāti izstrādā detālpānojumus pirms zemes vienību sadalīšanas vai jaunas būvniecības uzsākšanas</p>	<p>Saskaņā ar MK 14.10.2014. noteikumu Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 41. punktu <i>detālpānojumus neizstrādā, ja teritorijai ir izstrādāts lokālpānojumus, ar kuru pietiekami detalizētā pakāpē ir noteikti teritorijas izmantošanas veidi un to aprobežojumi, kā arī sniegti kompleksi transporta infrastruktūras risinājumi.</i></p> <p>Pēc lokālpānojumā spēkā stāšanās detālpānojumā izstrāde nav nepieciešama.</p>

3.6. IESPĒJAMĀS IETEKMES UN MAZINOŠIE PASĀKUMI

3.6.1. Tuvākās dzīvojamās vai publiskās ēkas

Saskaņā ar MK 30.04.2013. noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163.2. apakšpunktu vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, būvniecība nav pieļaujama **tuvāk nekā 800 m** no dzīvojamām un publiskām ēkām.

Lokālplānojuma teritorijā neatrodas dzīvojamās vai publiskās ēkas. Dzīvojamās un publiskās ēkas, kas atrodas tuvāk nekā 2 km plānoto vēja elektrostaciju vietām uzskaitītas 9.tabulā. 17.attēlā parādītas tuvākās ēkas un viensētas⁸ IVN ziņojumā plānotajām VES vietām.

Kā redzams 10.tabulā, neviena no tuvākajām dzīvojamām ēkām **neatrodas** tuvāk nekā 800 m no IVN ziņojumā noteiktajām iespējamajām VES būvniecības vietām.

Būvprojektēšanas ietvaros jānosaka precīzs attālums no VES AL_49 līdz dzīvojamai mājai "**Katlapi**" (kadastra apzīmējums 66440040010001) un jānodrošina, ka tas nav mazāks par 800 m.

Vēja parka būvniecība ir saistīta ne vien ar vēja elektrostaciju izbūvi, bet arī ar saistītās infrastruktūras – pievedceļu, montāžas laukumu un elektropārvades infrastruktūras izveidi. Plašāka informācija par saistītās infrastruktūras izbūvi sniegta 3.5.nodaļā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163.2. apakšpunktu, vēja elektrostaciju, kuru jauda pārsniedz 2 MW, būvniecība nav atļauta tuvāk par 800 metriem no dzīvojamām un publiskām ēkām. Šis ierobežojums ir noteikts, lai mazinātu potenciālo ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti, tostarp trokšņa un vizuālās ietekmes radīto diskomfortu, kā arī ņemot vērā iespējamās vides un drošības prasības.

Papildus tam, atbilstoši noteikumu 163.¹ apakšpunktam, 163. punktā noteiktie nosacījumi attiecas arī uz gadījumiem, kad tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve esošo vēja elektrostaciju vai vēja parku tuvumā. Tas nozīmē, ka **pēc vēja elektrostācijas izbūves 800 metru rādiusā ap to nav pieļaujama jaunu dzīvojamo un publisko ēku būvniecība**. Šāds nosacījums tiek piemērots, lai nodrošinātu atbilstošu telpiskās attīstības plānošanu un novērstu potenciālos konfliktus starp atjaunojamās enerģijas infrastruktūru un apdzīvotām teritorijām.

Turklāt, vēja elektrostaciju izvietošana prasa detalizētu ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN), kurā tiek analizēti tādi faktori kā trokšņa līmenis, ainavas izmaiņas, ēnu mirgošana, kā arī iespējamā ietekme uz bioloģisko daudzveidību un migrējošajiem putniem. Tāpat jāņem vērā sabiedrības informēšanas un iesaistes prasības, kas nodrošina iespēju vietējiem iedzīvotājiem un citām iesaistītajām pusēm paust savu viedokli par plānotajiem projektiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, teritorijas attīstības plānošanas procesā ir būtiski ievērot gan normatīvo regulējumu, gan labās prakses principus, lai nodrošinātu līdzsvarotu pieeju starp atjaunojamās enerģijas attīstību un sabiedrības interešu aizsardzību.

⁸ Ne visās viensētas, kas parādītas 17. attēlā saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmu atrodas dzīvojamās ēkas. Tuvākās dzīvojamās ēkas ar kadastra apzīmējumiem norādītas 10. tabulā.

10.tabula. Tuvākās dzīvojamās vai publiskās ēkas lokālplānojuma teritorijā IVN ziņojumā analizētajām plānotajām vēja elektrostaciju būvniecības vietām⁹

N.p.k.	Dzīvojamās ēkas nosaukums / kadastra apzīmējums	Dzīvojamās ēkas kadastra apzīmējums	Attālums starp tuvāko vēja elektrostaciju un dzīvojamo ēku (m)	Ēkai tuvākā vēja elektrostacija (saskaņā ar IVN Ziņojuma datiem)
1.	Katlapi	66440040010001	801,0	AL_49
2.	Mežbroči	66440040068001	841,9	AL_48
3.	Auniņi	66440020099001	859,4	AL_44
4.	Berņi	66440020008001	858,8	AL_48
5.	Cepurnieki	66440040110001	868,0	AL_48
6.	Prūši	66440030070001	884,0	AL_45
7.	Ķirķi	66440040038001	890,8	AL_46
8.	Lazdkalni	66440020017001	920,6	AL_44
9.	Ausmas	66440040114001	934,9	AL_45
10.	Ielejas	66440040094001	949,4	AL_46
11.	Klētņieki	66440020003001	969,6	AL_48
12.	Aizmeži	66440030010001	1062,5	AL_45
13.	Ennes	66440040026002	1086,0	AL_45
14.	Bērzlapas	66440020034001	1096,9	AL_44
15.	Bērziņi	66440020016001	1124,6	AL_44
16.	Pīgēni	66440040003001	1167,1	AL_45
17.	Tiltiņi	66440020047001	1213,2	AL_44
18.	Rozītes	66440020038001	1283,4	AL_44
19.	Ausekļi	66440040111001	1312,5	AL_49
20.	Dimanti	66440040035001	1324,6	AL_49
21.	Smilgas	66440040142001	1347,7	AL_49
22.	Saulītes	66440040168001	1357,0	AL_49
23.	Breiči	66440030056001	1371,9	AL_45
24.	Madaras	66440040141001	1388,5	AL_49
25.	Ievas	66440040057001	1429,4	AL_49
26.	Neļķes	66440020021001	1460,2	AL_44
27.	Rubeņi	66440040144001	1463,9	AL_49
28.	Nākotnes iela 1	66440040145001	1479,3	AL_49
29.	Cāļiši	66440040012001	1481,3	AL_49
30.	Nākotnes iela 2	66440040146001	1498,7	AL_49
31.	Avenes	66440040059001	1505,8	AL_45
32.	Mežiņi	66440040073001	1524,2	AL_45
33.	Nākotnes iela 5	66440040196001	1530,8	AL_49
34.	Skaras	66440040150001	1548,1	AL_49
35.	Lazdas	66440040041001	1552,3	AL_49
36.	Austrumi	66440040060001	1555,2	AL_45
37.	66440020014001	66440020014001	1555,7	AL_43
38.	Brieži	66440040151001	1573,2	AL_49
39.	Štākas	66440040097003	1580,0	AL_45
40.	Vilzēnu pamatskola	66440040224001	1585,9	AL_49
41.	Liepas	66440040130006	1625,8	AL_49
42.	Tauriņi	66440030039001	1630,7	AL_45

⁹ datu avots - Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

N.p.k.	Dzīvojamās ēkas nosaukums / kadastra apzīmējums	Dzīvojamās ēkas kadastra apzīmējums	Attālums starp tuvāko vēja elektrostaciju un dzīvojamo ēku (m)	Ēkai tuvākā vēja elektrostacija (saskaņā ar IVN Ziņojuma datiem)
43.	Vilzēnu ēdnīca	66440040132001	1635,3	AL_49
44.	Parkas	66440020042001	1633,9	AL_44
45.	Plikši	66440040130001	1718,0	AL_49
46.	Priedītes	66440040167001	1757,8	AL_49
47.	Imantas 4	66440020059003	1776,2	AL_44
48.	Ērgļi	66440040032001	1777,8	AL_49
49.	Cīruļi	66440040067001	1784,3	AL_48
50.	Bedrītes	66440030009001	1792,4	AL_45
51.	Imantas 1	66440020212001	1803,0	AL_44
52.	Kaijas	66440040053001	1802,2	AL_49
53.	Ezīši	66440030001001	1807,6	AL_45
54.	Vilzēnu tautas nams	66440040207001	1808,6	AL_49
55.	Kļavas	66440020048001	1809,8	AL_44
56.	Zīles	66440010088001	1817,7	AL_43
57.	Imantas 2	66440020115001	1833,9	AL_44
58.	Imantas 3	66440020116001	1850,8	AL_44
59.	Poguļi	66440020025001	1888,1	AL_44
60.	Veckalēji	66440020045001	1953,2	AL_44
61.	Pļaviņas	66440020051001	1954,2	AL_44
62.	Strautiņi	66440040160001	1965,7	AL_49

3.6.2. Troksnis

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros novērtēta vēja parka "Aloja" iespējamā ietekme uz trokšņa līmeni lokālpilnojumā teritorijā un tās apkārtnē. Sagatavojot IVN ziņojumu, aprēķināts gan prognozējamais vides trokšņa, gan zemas frekvences trokšņa piesārņojuma līmenis.

Vides troksnis

IVN Ziņojuma sagatavošanas ietvaros VES radītais vides trokšņa līmenis aprēķināts kopumā 187 dzīvojamās apbūves teritorijās, kas novietotas līdz 2 km attālumā no vēja elektrostacijām plānotajā vēja parkā "Aloja". Aprēķini veikti maksimālajam plānotajam VES skaitam, tādējādi izvērtējot sliktāko potenciāli iespējamo situāciju.

Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, abu VES modeļu, kas aplūkoti aprēķinos, ekspluatācijas laikā radītais trokšņa līmenis **nepārsniegts** 07.01.2014. MK noteikumos Nr.16 „Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās. Taču, paredzams, ka atsevišķās vēja parkam tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās, trokšņa līmenis varētu būt augstāks par Pasaules Veselības organizācijas rekomendētajām robežvērtībām VES radītajam troksnim.

Lai gan šobrīd nav pamata noteikt obligātus pasākumus ietekmes novēršanai vai samazināšanai, izvēloties VES modeli vēja parka "Aloja" būvniecībai, ieteicams, ņemt vērā radītā trokšņa līmeni. Ja nav citu pamatotu iemeslu izvēlēties skaļāku vēja elektrostaciju, būtu ieteicams izvēlēties VES ar zemāku trokšņa emisiju līmeni. Šāda pieeja veicinās trokšņa līmeņa samazināšanu tuvējās dzīvojamās teritorijās un palīdzēs sasniegt Pasaules Veselības organizācijas ieteiktās trokšņa robežvērtības.

Zemas frekvences troksnis

Zemas frekvences trokšņa līmenis kopumā aprēķināts 166 dzīvojamās ēkās, kas atrodas līdz 2 km attālumam no potenciālajām VES būvniecības vietām visa plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā.

Izvērtējot aprēķinu rezultātus, IVN Ziņojumā secināts, ka zemas frekvences trokšņa līmenis ir nozīmīgs paredzēto darbību limitējošs faktors, kas var ietekmēt vēja parka "Aloja" galīgā risinājuma izvēli. Lai gan zemas frekvences trokšnim Latvijas normatīvajos aktos nav noteikti robežlielumi, IVN ziņojuma izstrādātāja ieskatā paredzētās darbības īstenošanai ir nosakāmi pasākumi ietekmes mazināšanai, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību pret VES radītu zemas frekvences troksni.

Ņemot vērā to, ka zemas frekvences trokšņa līmenis tiek vērtēts ēku iekštelpās, kur nozīmīgu lomu ieņem ne tikai staciju radītās emisijas, bet arī dzīvojamo ēku ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas rādītāji, tad zemas frekvences trokšņa ietekmes mazināšanai ir iespējams īstenot šādus pasākumus:

- trokšņa emisijas samazināšana – saskaņā ar novērtējuma rezultātiem ir pieejamas tehnoloģiskās alternatīvas, kuras īstenojot, ir iespējams nodrošināt, ka zemas frekvences trokšņa emisijas dzīvojamo ēku iekštelpās nepārsniedz 20 dB (A) līmeni;
- skaņas izolācijas uzlabošana – ņemot vērā, ka zemas frekvences trokšņa līmenis tiek limitēts ēku iekštelpās, vēja parka attīstītājiem, vienojoties ar ietekmēto dzīvojamo ēku īpašniekiem, ir tiesības ietekmes mazināšanai īstenot pasākumus dzīvojamo ēku skaņas izolācijas uzlabošanai, tādējādi nodrošinot rekomendēto robežvērtību ievērošanu.

Vēja parka "Aloja" būvprojektēšanas posmā vēja parka attīstītājiem jāapliecina izbūvējamā vēja parka darbības atbilstība zemas frekvences trokšņa ietekmes līmeņa rekomendētajām robežvērtībām saskaņā ar Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu ietvertajām prasībām.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts 16.punkts: *Izbūvē vēja elektrostacijas, kuru radītais ietekmes līmenis tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās nepārsniedz normatīvajos aktos noteikto trokšņa līmeni.*
- Attiecībā uz zemas frekvences trokšņa ietekmes mazināšanu, ievēro TIAN 15.punktu - *Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.*

3.6.3. Mirgošanas efekts

Mirgošanas efektu (angļu val. *shadow flickering*) izraisa vēja elektrostaciju rotoru kustība, periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas. Šo efektu novēro tikai saulainās dienās, jo mākoņainā laikā tas nenotiek. Pētījumu, kas pierādītu ilgtermiņa negatīvu ietekmi uz sabiedrības veselību, nav, taču mirgošanas efekts tiek uzskatīts par traucēkli vēja elektrostaciju tuvumā dzīvojošajiem, tāpēc to jāņem vērā plānojot vēja parkus.

Mirgošanas efekts vairāk ietekmē telpās esošos cilvēkus, jo saules gaisma caur logiem koncentrēti ienāk iekšā, un rotoru kustības dēļ rodas īslaicīgs apgaismojuma samazinājums. Ārpus telpām gaisma ir mazāk koncentrēta, tāpēc efekts ir mazāk traucējošs. Tāpēc mirgošanas efekta ietekmi novērtē galvenokārt uz dzīvojamām ēkām vēja parku apkārtnē.

Mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, izmantojot speciālas programmas, kas ņem vērā vēja elektrostaciju darbības laikus, vēja virzienus un saules spīdēšanas laikus. Ja nepieciešams, šo efektu var samazināt, automātiski apturot vēja elektrostacijas noteiktos laikus un vietās.

Latvijā nav normatīvo aktu, kas regulētu mirgošanas efekta novērtēšanu un tā pieļaujamo līmeni. Līdzīga situācija ir daudzās ES valstīs, kur robežvērtības tiek noteiktas vadlīnijās, nevis normatīvajos

aktos. Lielākā daļa valstu izmanto Vācijā izstrādātās vadlīnijas. Analizējot regulējumu citās valstīs, biežākās mirgošanas efekta laika robežvērtības ir:

- ne vairāk kā 30 mirgošanas stundas gadā pēc sliktākā scenārija metodes;
- ne vairāk kā 8 mirgošanas stundas gadā pēc reālās situācijas scenārija;
- ne vairāk kā 30 minūtes dienā abos scenārijos.

Šīs robežvērtības ieteikts izmantot arī Valsts vides dienesta 2022.gada vadlīnijās par vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumu¹⁰.

Sliktākā scenārija metode pieņem, ka saule pastāvīgi spīd un vienmēr ir perpendikulāra rotora lāpstiņām, kuras nepārtraukti kustas. Reālās situācijas scenārijs balstās uz vēsturiskajiem datiem par saules spīdēšanas ilgumu, vēja ātrumu un virzienu konkrētajā teritorijā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros mirgošanas efekta novērtēšanai tika izmantota WindPro programma, kas izstrādāta vēja parku radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli mirgošanas efekta aprēķināšanai.

Aprēķinu modelī kā uztvērēji tika iekļautas visas dzīvojamās un publiskās ēkas, kas reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un izvietotas līdz 3 km attālumā ap plānotajām VES.

Secinājumi

- Atbilstoši IVN ietvaros veiktajiem aprēķinu rezultātiem pēc sliktākā scenārija metodes, dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas līdz ~2,2 km attālumā no tām tuvākajām plānotajām VES, var tikt pārsniegti augstāk aprakstīto vadlīniju noteiktie robežlielumi (30 mirgošanas stundas gadā).
- Attālumā, kas lielāks par ~2,2 km no tuvākās VES, mirgošanas efekta ietekmes robežvērtību pārsniegšana nav prognozēta. Savukārt attālumam samazinoties par katriem 100 m, palielinās iespēja pārsniegt vadlīniju noteiktos robežlielumus.
- Veicot aprēķinus, IVN ietvaros konstatēts, ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt traucējumus, kas pārsniedz rekomendētās robežvērtības paredzētās darbības vietas tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās, neatkarīgi no izvēlētajā VES modeļa.
- Vienīgais tehniskais risinājums, kas ļauj samazināt mirgošanas efekta ietekmes laiku, ir mirgošanu izraisošo staciju darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās.
- Visu IVN procesa ietvaros vērtēto VES ražotāji nodrošina to ražotajām vēja elektrostacijām darbības režīmus, kas automātiski pārtrauc VES darbību noteiktos laika periodos. Minētie darbības režīmi var tikt uzstādīti, izmantojot informāciju gan par teorētisko¹¹, gan faktisko¹² saules spīdēšanas laiku.
- Izmantojot kādu no iepriekš minētajiem režīmiem, ir iespējams samazināt un novērst VES radīto negatīvo ietekmi, kas saistīta ar mirgošanas efektu. Vēja parka "Aloja" ekspluatāciju ieteicams veikt tā, lai VES radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās nepārsniegtu šādas mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības:
 - 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes;
 - 8 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam;
 - 30 minūtes vienā dienā abu vērtēšanas scenāriju izmantošanas gadījumā.
- VES radītā ietekmes zona, kurā aprēķinātais mirgošanas efekta laiks, izmantojot sliktākā scenārija aprēķinu metodi, pārsniedz 30 stundas gadā robežvērtību, atrodas arī ārpus vēja parka teritorijas. Ņemot vērā, ka tur ir atļauts veidot jaunu dzīvojamo vai publisko apbūvi, parka turpmākajā plānošanas,

¹⁰ "Vadlīnijas ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanai vēja elektrostaciju būvniecības radīto ietekmju uz vidi izvērtēšanai", Valsts vides dienests. 2022.g.

¹¹ Teorētiskais saules spīdēšanas laiks ir VES darbības apturēšanas režīms, kurā VES tiek apturētas laikā, kad pastāv iespēja radīt mirgošanas efektu, balstoties uz aprēķiniem par saules spīdēšanas ilgumu. Šī pieeja izmanto sliktākā scenārija metodi mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķināšanai.

¹² Faktiskā saules spīdēšanas laika režīms ir sarežģītāks VES darbības apturēšanas risinājums, kas paredz VES apturēšanu tikai tajos laika periodos, kad faktiski saule spīd un pastāv risks radīt mirgošanas efektu. Šī pieeja prasa vēja parkā uzstādīt iekārtas, kas fiksē faktisko saules spīdēšanas laiku.

saskaņošanas procesā un ekspluatācijas laikā ir ieteicams rast risinājumu, kas nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzības līmeni arī jaunai apbūvei, ja tā tiek izmantota dzīvojamās vai publiskās funkcijas nodrošināšanai.

- Šobrīd vēl nav noteikts izbūvējamo VES modelis un masta augstums, kā arī VES novietojums būvprojekta izstrādes laikā var tikt precizēts. Ja izvēlētais risinājums atšķiras no IVN ziņojumā vērtētajiem, vēja parka būvniecības procesa laikā atkārtoti jāaprēķina mirgošanas efekta ietekmes laiks, nosakot ietekmētās apbūves teritorijas un paredzot atbilstošus staciju darbības apturēšanas režīmus.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5. nodaļā iekļautas prasības (17.-19.punkti):

- Vēja parka būvniecības procesa laikā veic mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, nosakot ietekmētās apbūves teritorijas. Izstrādā un īsteno vēja elektrostaciju darbības apturēšanas režīmus, lai nodrošinātu, ka parka ekspluatācijas laikā mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās ēkās nepārsniedz:
 - 30 stundas gadā, ja mirgošanas efekta ietekmes uzraudzībai netiek izmantotas iekārtas faktiskā saules spīdēšanas laika noteikšanai;
 - 8 stundas gadā, ja mirgošanas efekta ietekmes uzraudzībai tiek izmantotas iekārtas faktiskā saules spīdēšanas laika noteikšanai;
 - 30 minūtes diennaktī.
- Ja mirgošanas efektu var izraisīt vairākas vēja elektrostacijas, tiek aprēķināts summārais visu vēja elektrostaciju radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks un vērtēta tā atbilstība noteiktajiem rādītājiem.
- Vēja parka operators ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc vēja parka nodošanas ekspluatācijā iesniedz pašvaldībā pārskatu pa īstenotajiem mirgošanas efekta ietekmes laika ierobežošanas pasākumiem, apliecinot noteikto prasību izpildi.

3.6.4. Elektromagnētiskā lauka iedarbība

Elektromagnētiskie lauki parasti nav sajūtami, un zema līmeņa elektromagnētiskie lauki uzreiz nerada negatīvus efektus veselībai. Zinātnē nav vienprātības par to, vai šie lauki maz ietekmē cilvēku veselību, jo potenciālo efektu izpaušmes var būt grūti saistīt ar iepriekšēju iedarbību.

Elektroenerģijas izmantošana dažādās dzīves jomās, kā arī bezvadu sakari, radio, TV, radiolokācija un medicīniskā diagnostika un terapija, papildina vidē esošos dabiskos elektromagnētiskos laukus, piemēram, zemes magnētisko lauku (apmēram 51 μ T Latvijā) un dabiskos elektriskos laukus. Arī cilvēks un citas dzīvās būtnes rada elektriskos un magnētiskos laukus, bet ar zemu intensitāti.

Latvijā kopš 2018. gada spēkā ir Ministru kabineta noteikumi Nr. 637 "Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi", pārņemot Eiropas Padomes ieteikumus un ICNIRP¹³ vadlīnijas. Veselības ministrija jau gadiem ilgi izmanto šos ieteikumus, piemēram, mobilo sakaru bāzes staciju ietekmes novērtēšanai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros veikts elektromagnētiskā starojuma novērtējums, salīdzinot ar noteikumos Nr.637 norādītajiem robežlielumiem sabiedrības veselības aizsardzībai.

¹³ ICNIRP - *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection*. ICNIRP ir neatkarīga organizācija, kas sniedz zinātniskus padomus un vadlīnijas par nejonizējošā starojuma ietekmi uz veselību un vidi. Šis starojums ietver visus elektromagnētiskā starojuma veidus, kuriem nav pietiekami daudz enerģijas, lai jonizētu atomus vai molekulas, piemēram, radioviļņus, mikroviļņus, infrasarkanā starojumu, redzamo gaismu un ultravioletos starus.

Secinājumi

- VES un pazemes kabeļu radītais magnētiskais lauks ir ievērojami zemāks par pieļaujamajām robežām, tādējādi neradot būtisku ietekmi uz veselību.
- Reālā dzīvē magnētiskā lauka plūsmas blīvums būs ievērojami mazāks nekā sliktākajā scenārijā, īpaši izmantojot 3 dzīslu kabeļus vai kabeļus ar augstāku pieļaujamo spriegumu (30–40 kV).
- Vēja elektrostacijas reti strādās ar maksimālo jaudu, tādēļ magnētiskā lauka līmeņi praksē būs zemāki nekā aprēķinātie.
- Vēja parka teritorijā un tuvumā nav dzīvojamās apbūves vai paredzētas personu ilgstošas uzturēšanās.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas radīsies, ja vēja parka projekts tiks īstenots, **nav uzskatāmi** par tādiem, kas varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrības kopumā un vēju parka apkaimē dzīvojošo un ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm izmantojošo iedzīvotāju veselību¹⁴.
- Lokālplānojuma risinājumos **nav nepieciešams** iekļaut prasības elektromagnētiskā lauka iedarbības mazināšanai.

3.6.5. Vibrācijas

Līdzīgi kā citās mehāniskās iekārtās, arī vēja elektrostaciju darbības laikā vibrācijas izraisa rotējošo daļu nelīdzsvarotība un berze. Galvenie vibrāciju avoti ir ģenerators, pārnēsotājspēka un gultņi. Šo rotējošo daļu vibrācija var izraisīt arī gondolas un torņa svārstības. Pie lieliem vēja ātrumiem vibrācijas līmeni var palielināt vēja spiediena un turbulences plūsmas radīti līdzsvara traucējumi. Mehānisko daļu izraisīto vibrāciju samazināšana un kontrole ir bijusi nozīmīga izpētes joma VES inženieriem pēdējās desmitgadēs. Jaunu risinājumu izstrāde turpinās, galvenokārt VES operatoru vadībā, jo vibrāciju izraisītie bojājumi var būtiski palielināt ekspluatācijas izmaksas. VES struktūru radītās vibrācijas tieši ietekmē vibrācijas līmeni to tuvumā.

2009.gadā Vācijā tika apstiprinātas pirmās vadlīnijas, kas nosaka VES mehānisko daļu vibrācijas robežvērtības. 2015. gadā vadlīnijas tika precizētas, attiecinot tās uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW. Šīs vadlīnijas ievēro visi lielākie ražotāji un operatori.

Pētījumi Vācijā un Kanādā parāda, ka VES radītās vibrācijas pie stacijas pārsniedz 1 m/s^2 , bet 300 m attālumā samazinās līdz apmēram $0,01 \text{ m/s}^2$, kas nav būtiski augstāks par līmeni, kad VES ir izslēgta. Līdzīgi rezultāti novēroti arī citos pētījumos, kas analizē VES ietekmi uz seismoloģisko iekārtu darbību.

Latvijā VES radītās vibrācijas lokālplānojuma izstrādes laikā nav reglamentētas normatīvajos aktos ar noteiktiem robežlielumiem. Līdz 2010. gada 30. jūnijam šie lielumi tika noteikti MK noteikumos Nr. 341 "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamā un publiskā ēku telpās", pēc kuru zaudēšanas spēkā jauni normatīvi nav izdoti.

Iepriekš spēkā esošie noteikumi paredzēja, ka vibrācijas paātrinājums nedrīkst pārsniegt $0,028 \text{ m/s}^2$ ārstniecības iestādēs naktīs laikā un $0,04 \text{ m/s}^2$ dzīvojamās telpās naktīs laikā. VES radītais vibrācijas līmenis tiešā tuvumā ir augstāks, bet 300 m attālumā – jau zemāks par šiem robežlielumiem.

Secinājumi

- Pētījumi parāda, ka vibrācijas līmenis strauji samazinās ar attālumu no VES.
- Plānotā vēja parka "Aloja" VES radītās vibrācijas ietekme uz sabiedrības veselību vērtējama kā **nebūtiska**.

¹⁴ "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos" Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

- Lokālpilnojumā risinājumos **nav nepieciešams** iekļaut prasības vibrāciju iedarbības mazināšanai.

3.6.6. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, augiem un biotopiem

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros analizēta plānotā vēja parka "Aloja" un saistīto inženierbūvju ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām, lai novērtētu potenciālo ietekmi uz vidi un bioloģisko daudzveidību.

IVN ziņojuma sagatavošanas ietvaros sagatavots sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinums¹⁵ par plānotā vēja parka un saistīto inženierbūvju ietekmi uz aizsargājamiem, tekošu saldūdeņu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopiem un aizsargājamiem vaskulārajiem augiem (atzinumu skatīt Paskaidrojuma raksta 1. pielikumā).

Atzinuma ietvaros izvērtēta ar vēja parka "Aloja" izveidi saistīto plānoto vēja elektrostaciju, jauno un pārbūvējamo piebraucamo ceļu, transformatoru apakšstaciju un elektropārvades kabeļu izbūves ietekme uz aizsargājamām dabas vērtībām izpētes teritorijas ietvaros.

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros eksperti, sagatavojot atzinumu, secinājuši:

Secinājumi

- Vēja parka un saistīto inženierbūvju darbība nav plānota *Natura 2000* teritorijā, darbības istenošana neradīs tiešu vai netiešu paredzamu negatīvu ietekmi uz citām izveidotām vai plānotām *Natura 2000* teritorijām.
- Lokālpilnojumā teritorija atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, tā neitrālajā zonā. Plānotā darbība **nav pretrunā** ar aizsargājamās teritorijas neitrālajai zonai noteiktajiem ierobežojumiem.
- Lokālpilnojumā teritorija neatrodas potenciālajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

AIZSARGĀJAMI KOKI

Saskaņā ar datu bāzes "Ozols" informāciju, lokālpilnojumā teritorijā **neatrodas** aizsargājami koku. Tuvākie aug pie īpašuma "Cepurnieki" ~0.7 km A virzienā no lokālpilnojumā teritorijas.

IVN Ziņojumā eksperti norādījuši, ka īpašuma "**Vecpurvēni**" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 66440020148 plānotās VES AL_44 izbūves laukuma ziemeļu malā konstatēts vēsturiskās laukmalas koks – lielu dimensiju, vecs āra bērzs (DV). Kokam ir gan kultūrvēsturiska, gan ainaviska, gan arī potenciālas aizsargājama sugu dzīvotnes vērtība. Rekomendējams plānot un veikt DV koka saglabāšanas pasākumus – nodrošināt sakņu un vainaga aizsardzības pasākumus būvniecības laikā.

MIKROLIEGUMI

Lokālpilnojumā teritorijā **neiekļaujas** mikroliegumi vai to buferzonas. Tuvākais mikroliegums atrodas ~3.6 km attālumā DA virzienā – ID 188045 kods 3221, kas izveidots biotopu aizsardzībai un otrs tuvākais ~4.5 km attālumā DR virzienā - ID 185910 kods 2279, kas izveidots putnu aizsardzībai. **Nav prognozējama** ietekme uz mikroliegumiem.

¹⁵ "Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinums par plānotās darbības – vēja elektrostaciju parka "Aloja" un saistītās infrastruktūras izbūvi Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos, ietekmi uz aizsargājamiem, tekošu saldūdeņu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopiem un aizsargājamiem vaskulārajiem augiem", SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2024.g.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts 15.punkts:** Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMI BIOTOPI

Saskaņā ar "Ozolā" ietvērto informāciju lokālplānojuma teritorijā konstatēti 4 īpaši aizsargājami biotopi īpašumu "Vecpurvēni", "Purvēni" (nav plānota VES būvniecība) un "Melderī" zemes vienībās.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros eksperti, sagatavojot atzinumu, secinājuši:

Secinājumi:

- IVN Ziņojumā VES AL_44 būvniecība īpašuma "**Vecpurvēni**" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 66440020148.

40-50 m attālumā no plānotā VES AL_44 izbūves laukuma konstatēts ES nozīmes aizsargājama zālāju biotopu veida 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs* biotopa poligons Nr. 23AP116_219. Zālāja biotops atrodas reljefa pazeminājumā attiecībā pret VES izbūves laukumu, nav paredzama vērā ņemama ietekme uz aizsargājamo zālāju biotopu.

Plānotais pievedceļš no VES AL_48 šķērso ES nozīmes aizsargājama meža biotopa veida 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži poligonu* Nr.24GE079_2. Pievedceļa izbūve iznīcinās ~30% biotopa platības un fragmentēs atlikušo biotopa poligonu – paredzamās ietekmes rezultātā aizsargājamais biotops pilnībā zaudēs kvalitāti un būs uzskatāms par pilnībā iznīcinātu visā platībā.

VES novietnes ietekme vērtējama kā **nebūtiska ietekme**, tomēr pievadceļa novietojuma ietekme vērtējama kā **iespējama vērā ņemama negatīva ietekme**. Lai novērstu paredzamo negatīvo ietekmi uz biotopa poligonu Nr.24GE079_2, nepieciešams mainīt pievadceļa novietojumu, to pārceļot dienvidu virzienā un iespēju robežās attālinot (vismaz 50 m) no biotopa poligona.

- IVN Ziņojumā VES AL_48 būvniecība īpašuma "**Melderī**" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 66440040175 VES izbūves laukums plānots mežaudzē (pieaugusi audze), kas intensīvi apsaimniekota– veiktas izlases, retināšanas cirtes. VES AL_48 novietnes ietekme vērtējama kā **nebūtiska ietekme**. Pievedceļš VES AL_48 plānots pa vidēja vecuma apsaimniekotām mežaudzēm.

Eksperti atzinumā norādījuši, ka īpašuma "Melderī" zemes vienībā **nav konstatēti** aizsargājami biotopi. Iepriekš kartētais ES nozīmes aizsargājama meža biotopa veida 91D0* *Purvaini meži* poligons Nr.19MZ766_81 ir iznīcināts (nocirsta mežaudze).

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts 15.punkts:** Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS SUGAS

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros eksperti, sagatavojot atzinumu, apkopojusi datus par īpaši aizsargājamām sugām zemes vienībās, kur plānota vēja elektrostaciju, elektropārvades kabeļu vai ceļu būvniecība.

No lokālplānojumā ietvertajām zemes vienībām, kurās plānota VES būvniecība, **nav konstatētas** īpaši aizsargājamas augu sugas.

11.tabula. Plānotās vēja elektrostacijas un saistīto inženierbūvju būvniecības vietas raksturojums attiecībā uz īpaši aizsargājamu sugu aizsardzību¹⁶

Īpašuma nosaukums / zemes vienības kadastra apzīmējums	Plānotās vēja elektrostacijas un saistīto inženierbūvju būvniecības vietas raksturojums
Rozītes 66440020040	Plānota VES AL_43 būvniecība. VES izbūves laukums un pievedceļš plānots vidēja vecuma, apsaimniekotās mežaudzēs susinātās augsnēs, kurās valdošā suga ir bērzs. Augsta iespējamība, ka šīs mežaudzes ir attīstījušās uz vēsturiskām lauksaimniecībā izmantotām zemēm. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes. Nav paredzama ietekme uz citām dabas vērtībām.
Vecpurvēni 66440020148	Plānota VES AL_44 būvniecība. VES izbūves laukums plānots apsaimniekotās lauksaimniecības zemēs. Pievedceļš plānots pa meža platībām, kas daļēji nesēn izcirstas, daļēji attīstījušās aizaugot vēsturiskām lauksaimniecības zemēm. Tomēr atsevišķos meža nogabalos saglabājušas pieaugušas jauktas skuju koku mežaudzes. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
Skultes 66440010064	Plānota VES AL_45 būvniecība. VES izbūves laukums un pievedceļš plānots intensīvi apsaimniekotā lauksaimniecības zemes platībā. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
	Plānota VES AL_46 būvniecība. VES izbūves laukums un daļēji arī pievedceļš plānots apsaimniekotā lauksaimniecības zemes platībā. Izbūves laukums daļēji plānots sekundārā mežaudzē (pieaugusi audze) susinātos augšanas apstākļos, kas attīstījusies aizaugot vēsturiski ekstensīvi apsaimniekotām pārmitrām lauksaimniecības zemēm. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
Paužas 66440040183	Plānota VES AL_47 būvniecība. VES plānota lauksaimniecībā izmantotās platībās, pievedceļš plānots pa vidēja vecuma apsaimniekotām mežaudzēm susinātos augšanas apstākļos, kas attīstījušās aizaugot vēsturiski ekstensīvi apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
Melderi 66440040175	Plānota VES AL_48 būvniecība. VES izbūves laukums plānots mežaudzē (pieaugusi audze), kas intensīvi apsaimniekota – veiktas izlases, retināšanas cirtes. Pievedceļš plānots pa vidēja vecuma apsaimniekotām mežaudzēm. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
Meža Pilsūmi 66440040279	Plānota VES AL_49 būvniecība. VES izbūves laukums un pievedceļš plānoti pa izcirtumiem, jaunaudzēm un vidēja vecuma apsaimniekotām mežaudzēm susinātos augšanas apstākļos, kas attīstījušās aizaugot vēsturiski ekstensīvi apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm. Nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts 15.punkts: Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietvertajām

¹⁶ datu avots - Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

3.6.7. ORNITOFAUNA

IVN ziņojuma sagatavošanas ietvaros saņemts ornitologa Andra Dekanta (eksperta sertifikāts Nr.183) sagatavotais atzinums par plānotā vēja parka "Aloja" ietekmi uz ornitofaunu. Atzinums pievienots Paskaidrojuma raksta 2. pielikumā.

Atbilstoši eksperta secinājumiem, prioritārās sugas plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā un putnu sugas, kuru labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai jāpievērš īpaša uzmanība, ir **mazais ērglis, mežirbe, urālpūce, apodziņš, trīspirkstu dzenis, baltmugurdzenis, vistu vanags, kā arī peļu klijāns**. Galvenokārt tieši šīm sugām jāmazina iespējamā negatīvā ietekme, novēršot dzīvotņu zudumu to pamešanas vai iznīcināšanas rezultātā.

Vēja parka "Aloja" būvniecības būtiskākā negatīvā ietekme uz ornitofaunu ir atsevišķu sugu dzīvotņu zudums un dzīvotņu kvalitātes pasliktināšanās vēja parka ekspluatācijas laikā. Dzīvotņu zudums var izpausties gan kā dzīvotņu iznīcināšana, gan teritorijas pamešana. Savukārt no negatīvi ietekmētām dzīvotnēm putni var izvairīties (trokšņa, gaismas, mirgošanas, antropogēnās slodzes un citu iemeslu dēļ), to dzīvotnes var tikt sadalītas vai daļa dzīvotņu var kļūt nepieejamas.

Ar dzīvotni saprotot gan vietu, kur putns var vairoties un ligzdot, gan vietu, kur putns var baroties un atpūsties. Negatīvās ietekmes būtiskumu ietekmē VES novietojums. Tādēļ nozīmīgākā darbība ietekmes mazināšanai ir tādu staciju atrašanās vietu izvēle, kas kumulatīvi vismazāk radīs negatīvu ietekmi apkārtējām dzīvotnēm un putnu populācijām. Prioritāri VES izvietojamas vietās, kur nav augsts īpaši aizsargājamo un mikroliegumu putnu sugu blīvums vai kur tām nav piemērotas dzīvotnes. Nav vēlama VES izvietošana vietās, kas veicina šo sugu dzīvotņu fragmentāciju.

Apkopojumu par eksperta secināto plānoto VES ietekmi uz putnu sugām lokālplānojuma teritorijas zemes vienībās skatīt 11.tabulā.

11.tabula. Vēja parka "Aloja" iespējamā ietekme uz putnu sugām lokālplānojuma teritorijā ¹⁷

Īpašuma nosaukums/ zemes vienības kadastra apzīmējums	Putnu suga	Plānotās vēja elektrostacijas Nr. saskaņā ar IVN ziņojumu	Piezīmes par IVN ziņojumā plānotās VES novietni
Rozītes 66440020040	Peļu klijāns , melnā dzilna, mērkaziņa	VES AL_43	470 m no apdzīvotas peļu klijāna ligzdas
Vecpurvēni 66440020148	Mežirbe, peļu klijāns , baltais stārķis, melnā dzilna	VES AL_44	200-500 m no mežirbes dzīvotnes, 840 m no apdzīvotas peļu klijāna ligzdas
Skultes 66440010064	Peļu klijāns	VES AL_45	730 m no apdzīvotas peļu klijāna ligzdas
	Peļu klijāns	VES AL_46	100 m no apdzīvotas peļu klijāna ligzdas
Paužas 66440040183	Peļu klijāns	VES AL_47	Mazajam ērglim piemērots biotops. 540 m no apdzīvotas peļu klijāna ligzdas
Melderi 66440040175	Mežirbe , apodziņš, melnā dzilna	VES AL_48	200-500 m no mežirbes dzīvotnes
Meža Pilsumi 66440040279	Peļu klijāns	VES AL_49	Mazajam ērglim piemērots biotops

¹⁷ datu avots - Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakcija sabiedriskai apspriešanai, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2024.g.

Secinājumi

- Atbilstoši eksperta secinājumiem par paredzamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām un mikroliegumu putnu sugām plānotās vēja parka "Aloja" elektrostacijas iedalītas trīs grupās
 - 1) VES ar minimālu negatīvu ietekmi;
 - 2) VES ar mērenu negatīvu ietekmi uz atsevišķām sugām, ko var samazināt vai novērst;
 - 3) VES un to grupas ar būtisku negatīvu būtisku ietekmi uz vairākām prioritārām sugām.
- Lokālplānojuma teritorijā visas plānotās VES eksperts iekļāvis grupā **VES ar mērenu negatīvu ietekmi uz atsevišķām sugām, ko var samazināt vai novērst.**

Pasākumi ietekmes mazināšanai

- Zemes vienībās, kur paredzama VES ar mērenu negatīvu ietekmi uz atsevišķām putnu sugām VES būvniecība pēc eksperta vērtējuma ir pieļaujama, īstenojot šādus ietekmi mazinošos pasākumus:
 - Vēja parka VES izvietojums jāplāno dienvidu – ziemeļu virzienā, cenšoties ievērot pēc iespējas šaurāku izvietojumu, tādējādi aizņemot pēc iespējas mazāku migrācijas koridora daļu, un mazinātu sadursmju riskus. Šī rekomendācija ir jau ņemta vērā IVN ziņojumā un piedāvātais VES izvietojums ir veidots ziemeļu – dienvidu virzienā.
 - Jāizvairās no "V" veida staciju izvietojuma, lai rudenos no ziemeļiem migrējošiem putniem mazinātu "pudeles kakla" slazda situāciju, kurā nav neviena plata caurlidošanas ceļa starp 2. grupas VES, bet vienīgais ceļš ir tieši virsū stacijām. Lai to novērstu, starp apakšējām stacijām jābūt vismaz vienam, vai diviem caurlidošanas ceļiem, kur attālums starp diviem mastiem ir vismaz 750 m.
 - IVN Ziņojuma izstrādātāju ieskatā ietekme uz migrējošiem putniem, ko eksperts vērtē kā nebūtisku, tiek samazināta, nodrošinot VES izvietojumu vēja parkā ziemeļu – dienvidu virzienā un šādi aizņemot iespējami mazu migrācijas koridora segmentu, un uzstādot ar putnu pamanīšanas un rotoru apstādināšanas sistēmas, tiek maksimāli samazināta un rekomendētā caurlidošanas ceļa nenodrošināšana tiek aizstāta ar citiem, iepriekš minētajiem ietekmi samazinošiem pasākumiem.
 - Eksperts norādījis, ka priekšroka dodama VES un ar tām saistītās infrastruktūras izbūvei, iespējami izmantojot esošo ceļu tīklu un samazinot nepieciešamību pēc jaunu ceļu un plašu pagriezienu veidošanas, tādējādi samazinot meža putnu sugu dzīvotņu fragmentāciju.
 - VES jāplāno pēc iespējas tālāk no lielajām ligzdām. Būvējot stacijas tuvāk par 1000 m no teritorijā konstatētajām klijāna ligzdām, paaugstināsies sadursmju risks, kura samazināšanai VES jāaprīko ar putnu pamanīšanas un rotoru apstādināšanas sistēmām.
 - Lai izvairītos galvenokārt no plēsīgo putnu sadursmēm un bojāejas, visas paredzētā vēja parka stacijas nepieciešams aprīkot ar putnu pamanīšanas un rotoru apstādināšanas sistēmām. Tām jābūt kalibrētām uztvert un reaģēt uz putnu tuvošanos visos gadījumos, vismaz šādām sugām mazais ērglis, vistu vanags, ķīķis, jūras ērglis, klinšu ērglis, zivju ērglis, melnais stārķis, baltais stārķis, peļu klijāns.
- Tirgū pieejamas divu veidu detektēšanas iekārtas staciju apturēšanai.
 - Iekārtas, kas identificē jutīgos putnus, seko to lidojuma trajektorijām un aptur staciju darbību, ja prognozēts sadursmes risks.
 - Iekārtas, kas identificē jutīgos putnus, seko to trajektorijām un, ja putns tuvojas stacijai, vispirms aktivizē atbaidīšanas sistēmas. Ja putns nemaina trajektoriju, tiek apturēta stacijas darbība.
- IVN ziņojuma izstrādātāju ieskatā vēja parku darbība kopumā ir nodrošināma tā, lai tā radītu pēc iespējas mazāku traucējumu putniem, tādēļ plānotajā vēja parkā būtu pieļaujama tikai pirmā veida iekārtu uzstādīšana. Plānotās VES kopumā aizņem salīdzinoši plašas teritorijas, kuras, lietojot atbaidīšanas sistēmas, iespējams, kļūtu putniem mazāk pievilcīgas, pat ja tajās atrodas labas barošanās teritorijas.
- Lai samazinātu vai novērstu vēja parka ietekmi uz putniem, IVN ziņojuma izstrādātāji iesaka vairākus pasākumus:
 - elektropārvades un komunikāciju tīklu efektīva plānošana: priekšroka kabeļu līnijām gar esošajiem infrastruktūras objektiem. Ja nepieciešami jauni ceļi vai trases, tos jāplāno ārpus prioritāriem dzeņu un pūču aizsardzības kvadrātiem, minimizējot koku ciršanu.

- darbu sezonas plānošana: būvniecības darbi jāveic ārpus putnu ligzdošanas sezonas (no 1. augusta līdz 1. martam).
- ekoloģisko koku saglabāšana: izcirtumos un jaunaudzēs saglabāt ekoloģiskos un dobumainos kokus.
- trokšņu līmeņa samazināšana: VES modeļu izvēlē dot priekšroku stacijām ar zemāku trokšņa emisiju, ja nav būtisku argumentu izvēlēties skaļākus modeļus.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

▪ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauti punkti:

- **15.punkts** - Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojā un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.
- **20.punkts** - Lai mazinātu ietekmi uz putnu ligzdošanu, atmežošanu vēja elektrostaciju un ceļu būvniecības vietās veic laika posmā no 1.augusta līdz 1.martam.

3.6.8. SIKSPĀRŅI

IVN ziņojuma sagatavošanas ietvaros vērtēta vēja parka "Aloja" būvniecības un ekspluatācijas iespējamā ietekme uz sikspārņu populācijām, kuru padziļināti vērtējis zidītāju – sikspārņu (*Chiroptera*) eksperts Viesturs Vintulis (sertifikāta Nr.70). Eksperts sagatavojis atzinumu, kas pievienots Paskaidrojuma raksta 3. pielikumā. Atzinumā, cita starpā, sniegti nosacījumi, ar kādiem īstenojama vēja parka "Aloja" būvniecība un ekspluatācija, kā arī rekomendācijas potenciālās ietekmes mazināšanai un turpmākajam sikspārņu monitoringam.

Atbilstoši eksperta novērtējumam salīdzinājumā ar citām teritorijām Latvijā, kur veikta sikspārņu aktivitātes novērtēšana pēc identiskas metodikas, plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā sikspārņu aktivitāte kopumā vērtējama kā vidēja (fona aktivitāte).

Secinājumi

- Plānotā vēja parka "Aloja" teritorijā ir atsevišķas zonas un biotopi, kurā sikspārņu aktivitāte vērtējama kā augsta, kā arī ir zonas un biotopi, kurās tā vērtējama kā zema. Visaugstākā sikspārņu aktivitāte reģistrēta dabas lieguma "Soģupes meži" apkaimē un līges upes tuvumā plānotā vēja parka teritorijas rietumu daļā.
- Lokālpilnojumā teritorijas zemes vienības **neiekļaujas** platībās ar augstu sikspārņu aktivitāti.
- Augstums un spārnu diametrs: Sikspārņu bojāejas risks ir lielāks, ja vēja elektrostaciju rotoru ir zemi un ar lielu spārnu garumu. Sikspārņi lielākoties lido līdz 50 m augstumam, bet dažas sugas, piemēram, vakarsikspārņi, var lido līdz pat 500 m. Turbīnas, kuru rotoru atrodas virs 50 m, samazina risku, bet pilnīgi to izslēgt nav iespējams.
- Sikspārņi lido dažādos augstumos atkarībā no laika apstākļiem un kukaiņu koncentrācijas, kas padara prognozēšanu sarežģītu. IVN ziņojumā nav iekļauti dati par sikspārņu aktivitāti konkrētos augstumos, tāpēc precīzs risku novērtējums ir sarežģīts.
- Vislielākais bojāejas risks ir laika posmā no jūnija līdz septembrim, kad sikspārņi ir visaktīvākie, īpaši migrācijas un vairošanās laikā.
- Sikspārņu bojāejas risks ir lielāks, ja turbīnas izvietotas tuvu mežiem un koku struktūrām. Šajās vietās sikspārņi bieži lido un var vieglāk sadurties ar rotoriem. Klajās vietās bojāejas risks ir mazāks.

- Sikspārņi ir visaktīvākie pirmajās sešās stundās pēc saulrieta, kas palielina sadursmju iespējamību šajā periodā. Tāpēc vēja parka darbības ietekme šajā laikā būtu jāvērtē īpaši kritiski.
- Plānotajam vēja parkam "Aloja" šobrīd nav kumulatīvas ietekmes ar citiem projektiem, taču, ja tuvākajā nākotnē (10-15 km rādiusā) tiks izbūvēti citi vēja parki, kopējais bojāejas risks var pieaugt.

Pasākumi ietekmes mazināšanai

- IVN ziņojumā norādīts, ka vēja parka "Aloja" izveide pieļaujama tikai ar šādiem nosacījumiem un VES darbības ierobežojumiem:
 - ekspluatācijas laikā tiek nodrošināta vēja turbīnu darbības apturēšana vai neuzsākšana no 1.jūnija līdz 30. septembrim nakts laikā no saulrieta līdz saullēktam, ja vēja ātrums VES rotora augstumā ir 5 m/s vai mazāks, gaisa temperatūra ir augstāka par 6°C¹⁸ un nokrišņu daudzums nepārsniedz 1 mm stundā.
 - Lai samazinātu potenciālo sadursmju risku ar VES augsta riska grupas sikspārņiem, kā arī ievērojamu piemērotu mītņu un barošanās biotopu platību zudumu, vēja elektrostacijas izvietojamas ne tuvāk par 800 m no līges upes.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts 15.punkts:** Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

3.6.9. AINAVA UN VIZUĀLĀ IETEKME

Plānotā vēja elektrostaciju parka ietekme uz apkārtnes ainavu vērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros. Sertificēta ainavu arhitekta Laura Hrisanfova (sertifikāts Nr.73–2019) sagatavoja atzinumu, kas pievienots Paskaidrojuma raksta 4.pielikumā.

Eksperte vērtējusi plānotā vēja parka "Aloja" būvniecības ietekmes būtiskumu uz apkārtnes ainavu, kā arī sniegusi ieteikumus ietekmes novēršanai vai samazināšanai paredzētās darbības īstenošanas gadījumā.

IVN procesā, vērtējot vēja parka ietekmi, kur vien iespējams, ietekmes sekas novērtētas kvantitatīvi (VES saskatāmība), bet ainavas raksturs un vizuālais novērtējums veikts, analizējot kartogrāfisko materiālu un datus, ainavu pieejamību, daudzveidību, tipiskumu, unikalitāti, kā arī balstoties uz ainavas dizaina vērtēšanas kritērijiem un eksperta pieredzi.

IVN ziņojuma sagatavošanas ietvaros sagatavota **vēja parka vizuālās ietekmes zonu karte** un izdalītas piecas vizuālās ietekmes zonas – ļoti zema, zema, vidēja, augsta un ļoti augsta ietekme. Vizuālās ietekmes zonu karte sagatavota izmantojot ĢIS programmatūru un trīs dimensiju zemes virsmas un apauguma modeļi, kā arī datus par VES plānoto novietojumu un izmēriem.

Lai noteiktu vēja elektrostaciju ietekmi, tika izdalītas **piecas redzamības zonas** (skatīt 18.attēlu):

¹⁸ Kā norādīts IVN ziņojumā - parasti temperatūras ierobežojums Eiropas centrālajā daļā, un arī Latvijas dienvidu un rietumu daļā ir +10°C, bet novērojumi dažādās teritorijās Latvijas ziemeļu daļā liecina, ka sikspārņu aktivitāte saglabājas salīdzinoši augsta arī, ja gaisa temperatūra ir +6...+10°C robežās, īpaši rudens periodā augsta beigās-septembrī.

Balstoties uz vizuālās ietekmes zonu karti un apkārtējās teritorijas priekšizpēti, ainavas vizuālai novērtēšanai veiktas fotofiksācijas no dažādiem skatupunktiem, analizētas fotomontāžas, lai izvērtētu VES ietekmi uz ainavas vizuālo kvalitāti un vērtībām.

18.attēlā norādīti skati no valsts autoceļiem un pašvaldības ceļiem, apdzīvotām vietām, ceļu krustojumiem, vietām, no kurām varētu pavērties skati uz vēja elektrostacijām, kā arī iekļauti skati no atsevišķiem kultūras pieminekļiem, lai izvērtētu vēja elektrostaciju ietekmi skatam no kultūras pieminekļa uz apkārtni.

Zemāk attēlos parādītas vizualizācijas lokālplānojuma teritorijai tuvākajiem skatu punktiem un ainavu ekspertes vērtējums par plānotā vēja parka "Aloja" vizuālo ietekmi uz ainavu.

Skatu punkts Nr.4E – no Vilzēniem plānotā vēja parka virzienā. Skata punkts atrodas 1.6 km attālumā no tuvākās turbīnas Nr. AL_49, 1.9 km attālumā no turbīnas Nr. AL_46, un 6.8 km no otras turbīnu grupas Limbažu novada teritorijā. Tuvākās grupas turbīnas labi redzamas, skatā ritmiski izkārtotas. Daļu turbīnu norobežo meža masīvi. Tuvākā turbīnu grupa atrodas zonā, kurā vēja elektrostacijas vizuāli dominē – līdz 2 km attālumā ap tām. VES tiek uztvertas kā liela mēroga objekti, un rotora lāpstiņu kustība ir labi redzama. Tuvākā ainava vērtējama kā pilnīgi pārveidota, tomēr ņemot vērā ainavas areāla raksturu (mozaikainava), daļa VES redzamību ierobežo meža masīvi un samazina redzamo turbīnu skaitu skatā.

19.attēls. Vizualizācija Nr.4E – no Vilzēniem plānotā vēja parka virzienā.

[avots – Ainavu eksperta novērtējums "Atzinums par paredzētās darbības - vēja elektrostaciju parka "Aloja Utilitas" būvniecības ietekmi uz ainavu", ainavu arhitekta Laura Hrisanfova, 2024.g.]

Skatu punkts Nr.33M – no reģionālā autoceļa P15 *Ainaži-Matīši* paredzētā vēja parka "Aloja" virzienā (aptuveni 2,7 km attālumā), ir redzams 20.attēlā. Skatupunkts atrodas zonā, kurā vēja elektrostacijas ir vizuāli traucējošas – parasti 1 līdz 4,5 km rādiusā ap VES. Šajā zonā vēja elektrostacijas ir svarīgi ainavas elementi un ir labi redzamas, taču ainavā vizuāli nedominē. Tuvākās VES aizsedz koku grupu, tālākās VES ir redzamas, taču tās ainavā nedominē. Liela nozīme turbīnu vizuālajai uztverei ir laika apstākļiem, debesu tonim, mākoņu daudzumam un saules leņķim, kādā tā apspīd VES. Lai gan skats atrodas tuvu VES, tās ir pamanāmas, bet vizuāli nedominē, saplūst ar debesīm esošajiem mākoņiem, līdz ar to mazinot to redzamību.

20.attēls. Vizualizācija Nr.33M – skatupunkts no reģionālā autoceļa P15 Ainaži- Matīši vēja parka virzienā

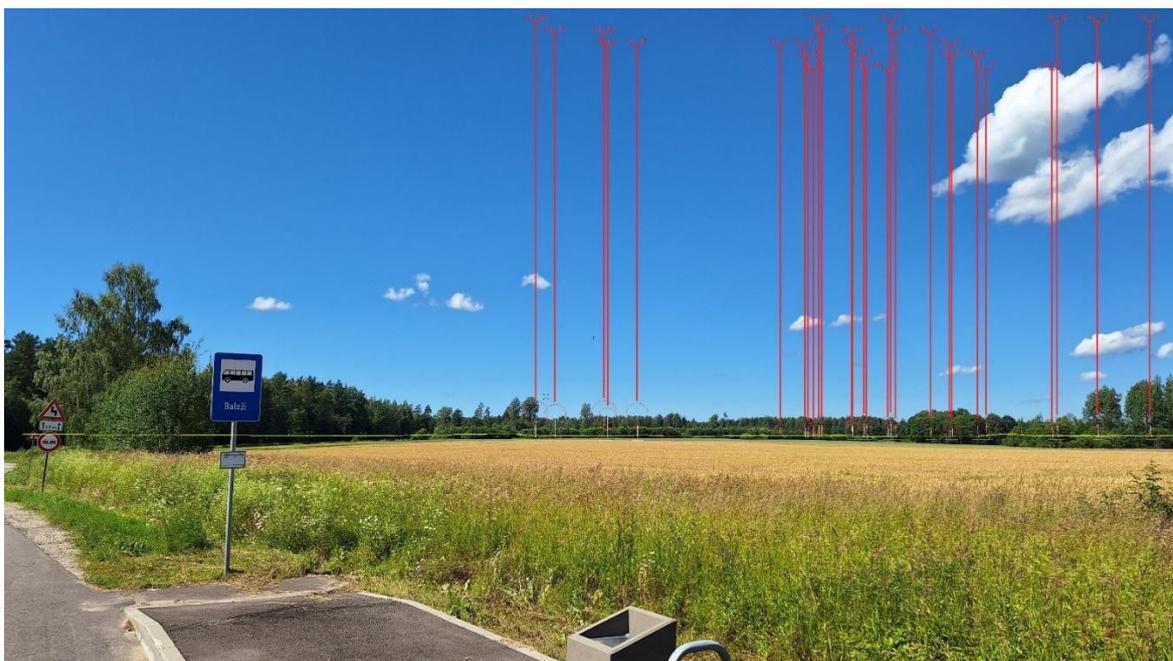
[avots – Ainavu eksperta novērtējums "Atzinums par paredzētās darbības - vēja elektrostaciju parka "Aloja Utilitas" būvniecības ietekmi uz ainavu", ainavu arhitekte Laura Hrisanfova, 2024.g.]

Skatu punkts Nr.18M – no reģionālas nozīmes autoceļa P15 Ainaži – Matīši plānotā vēja parka virzienā. Skats atrodas 6 km attālumā no tuvākās turbīnas. VES būs praktiski neredzamas - atrodas aiz meža masīviem. Mazākās vēja parka grupas turbīnu rotoru būs nedaudz redzami virs koku galotnēm. Skats atrodas zonā, kurā VES ir labi pamanāmas atkarībā no laika apstākļiem. Vēja ģeneratori izskatās mazi kopējā ainavā.

21.attēls. Vizualizācija Nr. 18M – no reģionālas nozīmes autoceļa P15 Ainaži – Matīši plānotā vēja parka virzienā

[avots – Ainavu eksperta novērtējums "Atzinums par paredzētās darbības - vēja elektrostaciju parka "Aloja Utilitas" būvniecības ietekmi uz ainavu", ainavu arhitekte Laura Hrisanfova, 2024.g.]

Ekspertes secinājumi:

- Izvērtējot dažāda līmeņa plānošanas dokumentus, vēja parks "Aloja" netiek plānots unikālā ainavā, īpaši nozīmīgā ainavu telpā, areālā vai teritorijā, kā arī tas neatradīsies ainaviska ceļa posmā, līdz ar to tas neatstās būtiski negatīvu ietekmi uz ainavas vērtībām.
- Vēja parks "Aloja" plānots mozaikainavā un neregulārs VES izkārtojums ir piemērots mozaikainavai. Tomēr neregulāras formas rada lielāku izaicinājumu VES veiksmīgi iekļaut ainavā, jo VES dažādos veidos mijiedarbosies viena ar otru, kā arī ar apkārtnes ainavu. Tas var radīt negatīvas sekas, piemēram, nevienmērīgu vēja turbīnu vizuālo blīvumu, pārklāšanos, daļēju aizsegšanu aiz panorāmas un turbīnu nobīdes.
- VES parka izbūve būtiski neietekmēs reģionam raksturīgo zemes izmantošanu, nemainīs meža un lauksaimniecības zemju proporcijas, kas ir būtiskas mozaikainavas saglabāšanai. Tiek saglabāta ainavai raksturīgā struktūra, tomēr ainavā parādās jauni vertikāli elementi, kas zonā attālumā līdz 2 km dominēs. To dominance ainavā atkarīga no zonas, kurā skats atradīsies, jo tālāk skats atrodas no turbīnām, jo mazāku ietekmi tas atstāj uz ainavas uztveramību.
- Nenoliedzami vēja elektrostacijas dominēs 2 km rādiusā ap tām, veidosies kā jauna elementu grupa, tomēr to redzamību ietekmē arī apkārt esošie koku puduri, koku rindas, meži un būves, laikapstākļi un gadalaiks, līdz ar to vēja elektrostacijas nebūs saskatāmas visā 2 km izpētes zonas rādiusā.
- Ņemot vērā teritorijas reljefu, mežu platības, koku grupu izvietojumu un to savstarpējo attālumu, VES **nebūs saskatāmas** no tādām nozīmīgām vietām kā valsts nozīmes kultūras pieminekļa "Valtenberģu muižas apbūve" (aizsardzības nr. 6907), reģiona nozīmes kultūras pieminekļa "Staiķes papīrfabrika ar vēsturisko dzīvojamu apbūvi" (aizsardzības nr. 8779), kā arī valsts nozīmes kultūras pieminekļa "Burtnieku muižas apbūve" (aizsardzības nr. 6891) un valsts nozīmes kultūras pieminekļa "Burtnieku mācītājmuižas apbūve" (aizsardzības nr. 6887).
- Vēja parka "Aloja" izvietojums **neietekmē** apkārtņē esošo valsts un reģionā nozīmes arhitektūras pieminekļu uztveramību, jo VES neatrodas to uztveramības zonās. Atsevišķos skatos, piemēram, mainoties gadalaikiem, atsevišķas VES varētu būt saskatāmas no kultūras pieminekļiem (piem., Burtnieku mācītājmuižas apbūves), bet ņemto vērā to attālumu – vēja elektrostacijas veidos vienu no elementiem panorāmas skata ainavā, kur rotoru lāpstiņu kustība būs gandrīz nepamanāma.

Ekspertes ieteiktie pasākumi ietekmes mazināšanai

Lai samazinātu plānotā vēja parka "Aloja" ietekmi uz ainavas vizuālo kvalitāti un nodrošinātu vēja parka integrāciju esošajās ainavās tiek sniegti šādi priekšlikumi ietekmes mazināšanai:

- Izvēlēties tādus VES transportēšanas ceļus, kas vismazāk var pārveidot ceļu ainavu, kur nav nepieciešama lielu meža platību kailcirte, kādu atsevišķu solīteru koku vai aleju izciršana.
- Gadījumos, kad ceļa tuvumā ir kāds vērtīgs ainavu elements, izmantot lauksaimniecības zemes to apbraukšanai vai izvēlēties citus transportēšanas maršrūtus.
- VES transportēšana nedrīkst atstāt neatgriezenisku ietekmi uz pieguļošo ceļu ainavām. Jā saglabā tādi ainavas elementi kā alejas (piemēram, bērzu alejas, kas raksturīgas izpētes teritorijas areāliem).
- Nodrošinot piekļūšanu VES, prioritāri izmanto esošos ceļus. Jaunus pievedceļus veido tikai vietās, kur piekļūšanu nav iespējams nodrošināt pa esošajiem ceļiem;
- Jaunu ceļu būvniecību veido, ņemot vērā lauksaimniecības zemes raksturu, teritorijā esošās lineārās struktūras. Jaunus ceļus veido paralēli esošiem grāvjiem vai tieši gar tiem, kur tas ir iespējams.
- Vēja parka "Aloja" uzstādīt viena modeļa, augstuma un krāsas turbīnas.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu **3.5.nodaļā** iekļauts **15.punkts**: Vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno atbilstoši Enerģētikas un vides aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā "Vēja parka "Aloja" izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos" ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauts **21.punkts**, kas nosaka prasības, lai mazinātu vizuālo ietekmi uz ainavas uztveri, raksturu un ainavas kā resursa vērtību:
 - uzstāda viena ražotāja, modeļa, augstuma un krāsas turbīnas.
 - nodrošina koku aizsardzību būvniecības laikā un veicot piegādes ceļu trasējuma sagatavošanu, konsultējoties ar sertificētu arboristu par būvniecības procesā veicamajiem aizsardzības pasākumiem;

3.6.10. KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS

IVN ziņojumā sniegts plānotā vēja parka iespējamās ietekmes uz arheoloģisko un kultūras mantojumu novērtējums un raksturoti pasākumi ietekmes samazināšanai. Izvērtējumā iesaistījies kultūrvēstures eksperts Ritvars Ritums.

Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datu bāzi¹⁹ lokālplānojuma teritorijā vai tās tuvākajā apkārtnē **neatrodas** valsts aizsargājami kultūras pieminekļi vai kultūras pieminekļu aizsardzības zonas (aizsargjoslas). Tuvākais kultūras piemineklis ir reģiona nozīmes kultūras piemineklis **Vecates senkapi** (aizsardzības Nr.2509), kas atrodas ~5.3 km ZA virzienā - Valmieras novada Vecates pagastā pie Vecates krejotavas.

Eksperta minētie pasākumi ietekmes mazināšanai

- Pirms būvniecības uzsākšanas parka teritoriju jāapseko kvalificētam arheologam, kā noteikts likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 22. pantā. Šis pants nosaka, ka pirms celtniecības, meliorācijas, ceļu būves, derīgo izrakteņu ieguves un citu saimniecisko darbu uzsākšanas pasūtītājam par saviem līdzekļiem jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā. Ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei un jāaptur turpmākie darbi.
- Zemes darbu laikā vēja parka izbūves laikā ir vēlama arheoloģiskā uzraudzība, lai nodrošinātu, ka jebkādi kultūrvēsturiskie atradumi tiek pienācīgi dokumentēti un aizsargāti.
- Lai aizsegtu skatu uz VES stāviem un saglabātu vēsturisko ainavu, var tikt veidoti koku stādījumi vai izvietoti dekoratīvi vides objekti.
- Vēja parka izveides projekts jāsapasaņo ar NKMP, kas var izvirzīt papildus nosacījumus, lai nodrošinātu kultūras mantojuma aizsardzību.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.5.nodaļā iekļauts **22.punkts**: Būvprojektēšanas laikā vēja elektrostacijas būvniecības vietas apseko arheologs. Veicot vēja elektrostaciju un to darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras būvniecību, būvdarbu laikā pieaicina arheologu.

¹⁹ <https://karte.mantojums.lv>

3.6.11. DROŠĪBA UN CIVILĀ AIZSARDZĪBA

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros novērtēti vēja elektrostaciju avāriju riski, analizētas iespējamās sekas un nepieciešamie ietekmi mazinošie pasākumi. Izvērtējot globālos VES negadījumus un citu valstu rekomendācijas, identificēti potenciālie apdraudējumi:

- mehāniski bojājumi vai sabrukums, kas var izraisīt iekārtas atlūzu izplatīšanos.
- eļļošanas sistēmas defekti, kas var novest pie eļļas noplūdes.
- vēja elektrostaciju ugunsgrēki.
- apledošanas veidošanās uz rotora lāpstiņām, radot ledus gabalu krišanas risku.

Šādu avāriju rezultātā var tikt apdraudēta cilvēku veselība un dzīvība, kā arī radīts vides piesārņojums. VES avārijas var radīt apdraudējumu sabiedrības drošībai, ja iekārtas sastāvdaļas, atdaloties, apdraud cilvēkus vai īpašumus apkārtējā teritorijā.

Secinājumi

- Vēja elektrostacijas ir aprīkotas ar automātiskām drošības sistēmām, tostarp vibrācijas sensoriem, dūmu detektoriem un zibens aizsardzības sistēmām. Šīs sistēmas novērš avāriju risku, automātiski apturot stacijas darbību pieļaujamo parametru pārsniegšanas gadījumā.
- Saskaņā ar starptautiskām vadlīnijām šādu sistēmu kļūdas varbūtība ir zema (1 no 100 gadījumiem), ļaujot ievērojami samazināt risku. Tomēr nepieciešama regulāra tehniskā uzraudzība un iekārtu apkope, lai uzturētu drošību ekspluatācijas laikā.
- VES tuvumā neatradīsies dzīvojamās vai publiskās ēkas (tuvāk nekā 800 m), kā arī paaugstinātas bīstamības objekti, kas samazina avāriju risku cilvēkiem. Tuvākie autoceļi ir vismaz 90 m attālumā no VES, kas, ievērojot noteiktos drošības pasākumus, tiek uzskatīts par pieņemamu.
- Vēja elektrostacijas jāaprīko ar pretapledošanas un ledus detektēšanas sistēmām. Šo sistēmu ieviešana ļauj samazināt drošības attālumu līdz rotora spārna garumam.
- Iekšējos ceļos ieteicams uzstādīt brīdinājuma zīmes, brīdinājuma gaismas signālus vai slēgt piekļuvi bīstamās situācijās. Jānodrošina arī rīcības plāns avārijas gadījumiem, piemēram, ķīmisko vielu izplatības ierobežošanai.
- Kā C kategorijas paaugstinātas bīstamības objektam, ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, izstrādā un saskaņo civilās aizsardzības plānu, kas ietver rīcību ugunsgrēka gadījumā un savlaicīgu operatīvo dienestu iesaisti.
- Piekļuve vēja elektrostacijām jāierobežo, lai novērstu nepiederošu personu iekļūšanu.

LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMI

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauti punkti:
 - **14.punkts** - Vēja elektrostaciju un to uzturēšanai, apsaimniekošanai un funkcionēšanai nepieciešamo infrastruktūras, labiekārtojuma un inženiertīklu elementu teritorijas atļauts iežogot.
 - **23.punkts** - Ja vēja elektrostacija atradīsies tuvāk nekā 300 m no pašvaldības ceļa vai valsts autoceļa, tās aprīko ar pretapledošanas sistēmām un ledus detektēšanas sistēmām, kas nodrošina elektrostacijas darbības apturēšanu gadījumos, ja apledojums tiek konstatēts.
 - **24.punkts** Ja nepieciešams, izstrādā Civilās aizsardzības plānu, ko saskaņo ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un Limbažu novada pašvaldību. Pēc plāna apstiprināšanas to iesniedz Limbažu novada pašvaldībai.

3.7. TERITORIJAS IZMANTOŠANAS APROBEŽOJUMI

Grafiskās daļas kartē „Funkcionālais zonējums” atbilstoši mēroga noteiktībai **attēlotas aizsargjoslas, kuru platums ir 10 m vai vairāk.**

Aizsargjoslas gar inženiertikliem vai citām būvēm, no kurām saskaņā ar Aizsargjoslu likumu nosaka aizsargjoslas, tās nosaka pēc inženiertiklu vai citu būvju būvniecības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Veicot lokālplānojuma teritorijā jebkura veida būvniecību, tai skaitā esošo ēku renovāciju un rekonstrukciju, inženierkomunikāciju, ceļu un tiltu būvniecību, teritorijas labiekārtošanu un citu saimniecisko darbību, kas skar valsts ģeodēziskā tīkla punkta aizsargjoslu, šo darbu projektētājiem ir jāveic saskaņojums ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru par darbiem valsts ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslā.

Meliorētajās zemēs un ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm būvju un inženierkomunikāciju būvniecībai, pārvietošanai un pārbūvei; derīgo izrakteņu ieguvei; meža ieaudzēšanai; kokaugu stādījumu ieaudzēšanai lauksaimniecībā izmantojamā meliorētajā zemē; citām darbībām vietās, kur tas var traucēt meliorācijas sistēmas darbības režīmu, nepieciešami VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” izdoti tehniskie noteikumi.

3.8. LOKĀLPLĀNOJUMĀ NOTEIKTĀ FUNKCIONĀLĀ ZONĒJUMA ATBILSTĪBA PAŠVALDĪBAS ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAI

Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2046

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24.pantu, pēc vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas spēkā stāšanās lokālplānojumā var grozīt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

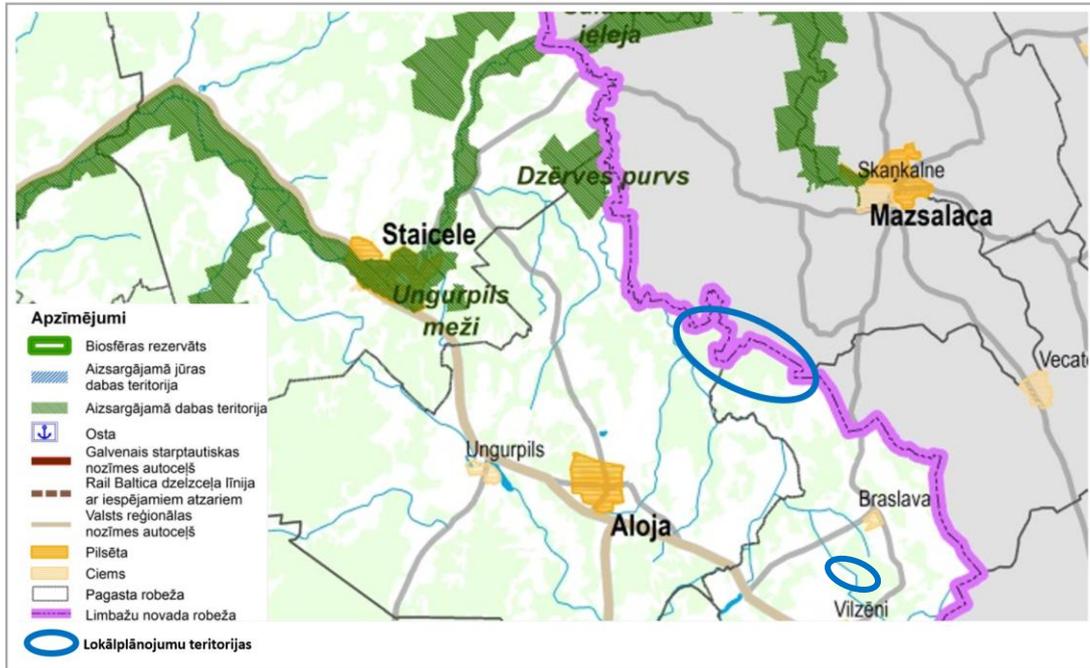
22.07.2022. apstiprinātajā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022-2046 starp vadlīnijām satiksmes infrastruktūras telpiskajai attīstībai norādīts, ka **teritorijas attīstības plānošanā virzīties uz konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku:** atjaunojamie un zaļās enerģijas infrastruktūras attīstība, t.sk., vēja parku attīstība piekrastē; maksimāli palielināt atjaunojamo energoresursu un elektroenerģijas praktisko pielietojumu; izmantot bioekonomikas sniegtās priekšrocības.

Novada telpiskajā struktūrā abu **lokālplānojumu teritorijas Limbažu novada teritorijā atrodas ārpus** ainaviski vērtīgām un kultūrvēsturiski nozīmīgām novada teritorijām un aizsargājamām dabas teritorijām, kurās nav pieļaujama vēja parku būvniecība (skatīt 22 un 23.attēlus).

Lokālplānojuma izstrādes priekšlikumā ietvertais attīstības priekšlikums **nav pretrunā** Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022-2046 noteiktajiem pašvaldības ilgtermiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem.

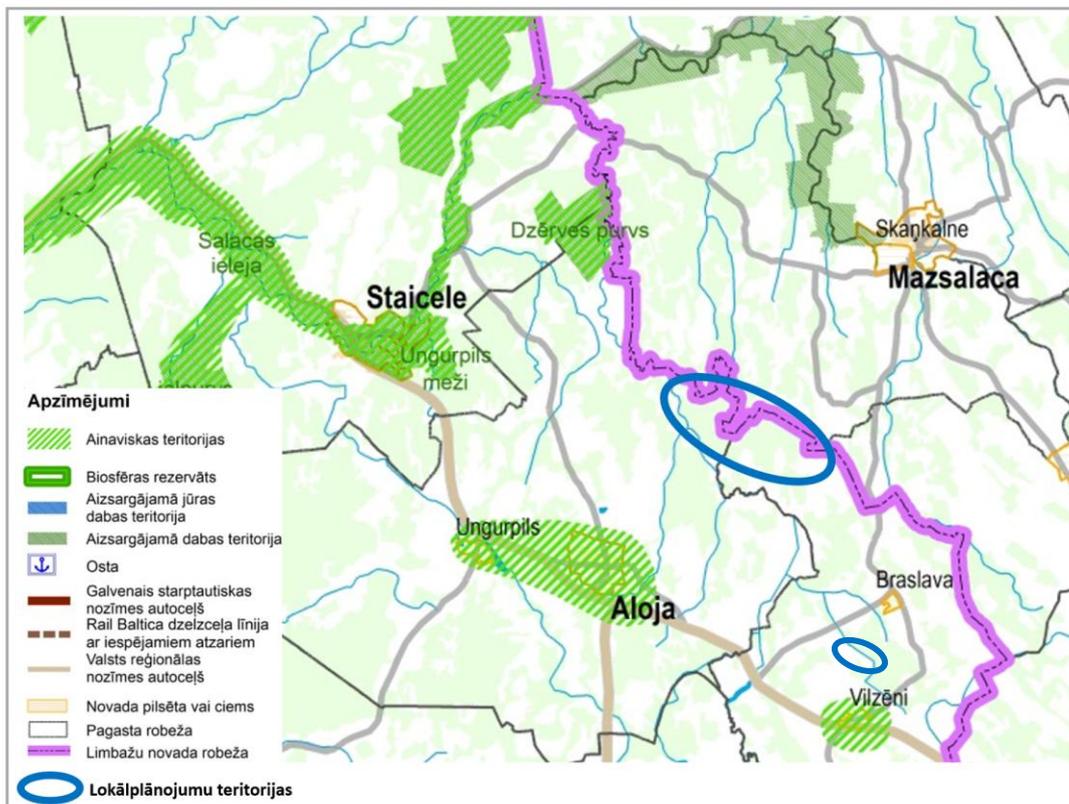
22.attēls. Lokālpilnojumu teritorijas un Limbažu novada dabas teritorijas (fragments)

[avots: Limbažu novada ilgspējīgas attīstības stratēģija 2022-2046]

23.attēls. Lokālpilnojumu teritorijas un Limbažu novada ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas (fragments)

[avots: Limbažu novada ilgspējīgas attīstības stratēģija 2022-2046]

3.9. LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANA

Lokāplānojuma īstenošanu veic saskaņā ar lokāplānojuma risinājumiem, izstrādājot būvprojektus un veicot būvniecību. Lokāplānojuma teritorijā **nav nepieciešams** izstrādāt detālplānojumu.

Inženierbūvju un inženiertīklu pieslēgumu izbūves secību precizē būvprojektēšanas stadijā saskaņā ar katra konkrētā inženiertīkla turētāja tehniskajiem noteikumiem.

A. pielikums. Noteikumi elektroapgādes projektēšanai un būvniecībai

1. Būvprojektu sagatavošanai teritorijās, kas atrodas 110kV elektrolīniju aizsargjoslās, saņemt tehniskos noteikumus AS "Augstsprieguma tīkls" izmantojot būvniecības informācijas sistēmu (BIS).

2. Plānojot būvniecību novērtēt nepieciešamību veikt 110kV gaisvadu elektrolīnijas pārbūvi ar mērķi ievērot nepieciešamos savstarpējos horizontālos un vertikālos attālumus saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums". Pārbūves nepieciešamības gadījumā noslēgt vienošanos ar AS "Augstsprieguma tīkls". Visus izdevumus, kas saistīti ar elektrolīnijas pārbūvi (trases noteikšana, saskaņošana, projektēšana, iekārtu iegāde, nojaukšana, būvdarbi, u.c.) apmaksā pārbūves ierosinātājs.

3. Darbiem ar celšanas un citiem mehānismiem tuvāk par 30 metriem no 110kV elektrolīnijas malējiem vadiem izstrādāt un saskaņot ar AS "Augstsprieguma tīkls" darbu izpildes projektu.

Ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 35. un 45. pantā noteiktos aprobežojumus:

1) Vispārīgos aprobežojumus aizsargjoslās nosaka likumi un Ministru kabineta noteikumi, tos var noteikt arī ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, kas izdoti to kompetences ietvaros.

2) Ja objektam ir noteikta aizsargjosla, tā īpašniekam vai valdītājam ir atļauts aizsargjoslā veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai, remontam, atjaunošanai, pārbūvei nepieciešamos darbus. Par to rakstveidā brīdināms zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vismaz divas nedēļas pirms darbu uzsākšanas, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidēšanas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā bez brīdinājuma.

3) Aizsargjoslās, kas ir lauksaimniecības zemēs, plānotie ekspluatācijas, remonta, atjaunošanas un pārbūves darbi veicami laikposmā, kad šīs platības neaizņem lauksaimniecības kultūras vai kad ir iespējama lauksaimniecības kultūru saglabāšana, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā.

4) Pēc darbu veikšanas objekta īpašnieks vai valdītājs sakārto zemes platības, lai tās būtu derīgas izmantošanai paredzētajām vajadzībām, kā arī atlīdzina zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam darbu izpildes gaitā nodarītos zaudējumus. Zaudējumu apmēru nosaka un zaudējumus atlīdzina likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās.

5) Ja aizsargjoslas sakrīt vai krustojas, ar attiecīgo objektu ekspluatāciju un remontu saistītos darbus kopīgajos aizsargjoslu iecirkņos veic attiecīgo objektu īpašnieki vai valdītāji pēc savstarpējas vienošanās.

6) Juridiskās un fiziskās personas, veicot aizsargjoslās darbus, kuru dēļ ir nepieciešams objektus aizsargāt no bojājumiem, pārbūvēt vai pārvietot, aizsardzības, pārbūves vai pārvietošanas darbus veic pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku vai valdītāju. Ar minētajām darbībām saistītās izmaksas sedz attiecīgā juridiskā vai fiziskā persona vai — pēc savstarpējas vienošanās — objekta īpašnieks vai valdītājs.

7) Juridiskajām un fiziskajām personām aizsargjoslās jāizpilda attiecīgā objekta īpašnieka vai valdītāja likumīgās prasības.

8) Pašvaldību un atbildīgo valsts institūciju dienestiem kontroles un uzraudzības nolūkos atļauts apmeklēt aizsargjoslu teritorijas jebkurā laikā saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kontroles veikšanas kārtību. Objektu īpašnieku vai valdītāju dienestiem kontroles un uzraudzības nolūkos atļauts apmeklēt aizsargjoslu teritorijas jebkurā laikā, iepriekš par to brīdinot zemes īpašnieku, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai, — zemes lietotāju.

9) Tāda objekta īpašnieks vai valdītājs, kuram noteikta aizsargjosla, izmanto šo aizsargjoslu, nemaksājot atlīdzību par nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu. Šis nosacījums neierobežo nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja vai lietotāja tiesības prasīt viņam radīto tiešo zaudējumu atlīdzību.

10) Aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem, izņemot aizsargjoslas gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem, ja tās šķērso meža teritoriju, kur aprobežojumi noteikti tikai elektrolīniju trasē, — papildus iepriekšējos punktos minētajiem aprobežojumiem tiek noteikti šādi aprobežojumi:

- aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas elektrisko tīklu objektiem;
- aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas;
- aizliegts aizsargjoslās gar gaisa vadu līnijām ierīkot sporta laukumus, rotaļu laukumus, stadionus, tirgus, sabiedriskā transporta pieturas, mašīnu un mehānismu stāvvietas, kā arī veikt jebkādus pasākumus, kas saistīti ar cilvēku pulcēšanos;
- aizliegts aizsargjoslās gar pazemes elektropārvades kabeļlīnijām veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus;
- aizliegts celt, kapitāli remontēt, pārbūvēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas;
- aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas, spridzināšanas un meliorācijas darbus, kā arī izvietot lauka apmetnes un mehānizēti laistīt lauksaimniecības kultūras
- aizliegts aizsargjoslās gar zemūdens elektropārvades kabeļlīnijām iekārtot kuģu, liellaivu un peldošu celtnu piestātnes, noenkuroties, braukt ar izmestu enkuru un tīkliem, ierādīt zvejas vietas un zvejot, ķert ūdens dzīvniekus un iegūt ūdensaugus ar dziļūdens rīkiem, kā arī ierīkot dzirdinātavas;
- aizliegts skaldīt ledu;
- aizliegts braukt ar mašīnām un mehānismiem, kā arī strādāt ar lauksaimniecības tehniku, kuras augstums, mērot no ceļa (zemes) virsmas, pārsniedz 4,5 metrus;
- aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs - dziļāk par 0,45 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku;
- aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar zemju applūdināšanu uz laiku;
- aizliegts ar jebkādām darbībām traucēt energoapgādes uzņēmuma darbiniekus, kuri aizsargjoslā veic ekspluatācijas, remonta, pārbūves, avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus šajā likumā noteiktajā kārtībā;
- aizliegts audzēt kokus un krūmus meža zemēs — platībās, kuras norādītas aizsargjoslu noteikšanas metodikā, ārpus meža zemēm — visā aizsargjoslas platumā. Ārpus meža zemēm zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs aizsargjoslā var audzēt kokus un krūmus, ja par to noslēgta rakstveida vienošanās ar elektrisko tīklu īpašnieku.
- veicot apūdeņošanas grāvju un drenāžas kolektorgrāvju būvi, kā arī ierīkojot nožogojumus un veicot citus darbus, jāsaģlabā pievedceļi un pieejas elektriskajiem tīkliem un to būvēm.

levērot prasības par elektrotīklu ekspluatāciju un drošību, kā arī prasības vides un cilvēku aizsardzībai, ko nosaka MK noteikumi Nr.982 "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" - 3., 8.-11.punkts:

1) Elektrisko tīklu īpašnieks vai valdītājs vietās, kur elektrolīnija šķērso meža teritoriju, izveido un atbrīvo no kokiem un krūmiem elektrolīniju trasēs. Elektrolīnijas trases platums ir:

- gaisvadu elektrolīnijām, kuru spriegums:
 - nepārsniedz 0,4 kilovoltus, - piecus metrus platā joslā;
 - ir no 6 līdz 20 kilovoltiem, - 13 metru platā joslā;

- ir 110 kilovoltu, - 26 metrus platā joslā;
- ir 330 kilovoltu, - 54 metrus platā joslā;

- o kabeļlīnijām – trīs metrus platā joslā.

2) Ja, veicot zemes darbus, juridiskās vai fiziskās personas konstatē kabeli, kurš nav norādīts darbu veikšanas tehniskajā dokumentācijā, tās pārtrauc zemes darbus un nodrošina kabeļa saglabāšanu, kā arī nekavējoties ziņo par to elektrisko tīklu īpašniekam vai valdītājam un vietējai pašvaldībai. Ja kabeli izceļ no ūdens ar enkuru, zvejas rīkiem vai citādi, kuģa kapteinis vai darbu vadītājs nekavējoties ziņo par to elektrisko tīklu īpašniekam vai valdītājam un vietējai pašvaldībai.

3) Aizsargjoslās papildus Aizsargjoslu likuma 35. un 45.pantā minētajiem aprobežojumiem aizliegts:

- o atrasties elektrisko tīklu būvju teritorijā un telpās, atvērt elektroietaišu durvis, nožogojumus un lūkas, pievienoties elektriskajiem tīkliem un darbināt komutācijas aparātus;
- o mest uz vadiem un balstiem, kā arī tuvināt tiem jebkādas priekšmetus;
- o kāpt uz elektrisko tīklu konstrukcijām, piesliet, novietot vai nostiprināt uz tām dažādus priekšmetus;
- o laist gaisa pūķus, lidaparātu sporta modeļus un citus lidojošus priekšmetus.

4) Zemūdens kabeļu pārejas saskaņo ar attiecīgās ostas pārvaldi un atzīmē ostas plānos un navigācijas kartēs. Vietas, kur zemūdens kabeļlīnijas šķērso kuģojamās upes, kanālus un ūdenskrātuves, dabā norāda ar signālzīmēm. Signālzīmju dizainu un novietojumu ūdenstilpju krastos saskaņo ar attiecīgās ostas pārvaldi. Signālzīmes novieto elektrisko tīklu īpašnieks vai valdītājs.

5) Neatkarīgi no noteiktā aizsargjoslu platuma darbus ar celšanas mehānismiem 30 metru joslā no gaisvadu elektrolīnijas malējā vada pirms darba sākšanas saskaņo ar attiecīgo elektrisko tīklu īpašnieku vai valdītāju.

Ievērot **Enerģētikas likuma** 19., 191, 23. un 24. panta prasības:

1) Jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošanai energoapgādes komersantam ir tiesības izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam saskaņā ar šā likuma 24.pantu.

2) Energoapgādes komersantam ir pienākums saskaņot ar zemes īpašnieku jaunu energoapgādes objektu ierīkošanas nosacījumus, kā arī tiesības saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu gadījumos, ja zeme tiek izmantota jaunu energoapgādes komersanta objektu — iekārtu, ierīču, ietaišu, tīklu, līniju un to piederumu ierīkošanai, ja ir iestājies vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- o energoapgādes komersanta objekta ierīkošana paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā vai detālplānojumā;
- o energoapgādes komersanta objekts tiek ierīkots sarkano līniju, publiski lietojamās ielas, tāda ceļa robežās, kam nav noteiktas sarkanās līnijas, vai esošās aizsargjoslas robežās;
- o vietējā pašvaldība atzinusi, ka sabiedrības interesēs jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošana vai esošā objekta vai tā daļas izmantošana nav iespējama bez šīs zemes izmantošanas;
- o energoapgādes komersanta objekts tiek ierīkots esošajā energoapgādes komersanta objekta aizsargjoslā un pēc tā ierīkošanas aizsargjoslas platums palielinās ne vairāk kā par 10 procentiem, ievērojot, ka šajā punktā noteiktajā kārtībā aizsargjoslu var palielināt ne vairāk kā vienu reizi;
- o ierīkojamam energoapgādes komersanta objektam ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss un ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums;
- o citos likumos noteiktajos gadījumos.

- 3) Energoapgādes komersantam ir tiesības veikt jebkura sava objekta pārbūvi vai atjaunošanu, savlaicīgi par to informējot zemes īpašnieku. Zemes īpašniekam pienākas vienreizēja samaksa saskaņā ar šā likuma 24.pantu, ja pārbūves rezultātā palielinās energoapgādes komersanta objekta vai aizsargjoslas ap vai gar šo objektu aizņemtā zemes platība. Zemes īpašnieks nevar liegt energoapgādes komersantam šajā daļā un šā likuma 19.panta 1.1 daļā noteikto darbu veikšanu. Ja puses nevar vienoties par zemes īpašniekam izmaksājamo vienreizējo samaksu, jautājums par šo samaksu risināms tiesas ceļā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā darbu veikšanas laikā vai pēc to pabeigšanas.
- 4) Namīpašnieks nevar liegt kabeļu, armatūras, līniju un citu iekārtu un ietaišu uzstādīšanai, ierīkošanai, ekspluatācijai un attīstībai izmantot sava nama fasādi, zem nama esošo pagrabu un nama bēniņu telpas.
- 5) Energoapgādes komersants par jauna objekta ierīkošanu vai esošā objekta paplašināšanu brīdina nekustamā īpašuma īpašnieku vismaz 30 dienas pirms darbu uzsākšanas.
- 6) Energoapgādes komersantu objektu — ēku un būvju celtniecībai, kā arī norobežotu teritoriju ierīkošanai nepieciešamo nekustamo īpašumu var atsavināt kārtībā, kādu nosaka likums "Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām".
- 7) Energoapgādes komersantu objektu ierīkošana aizsargājamās dabas teritorijās saskaņojama ar valsts vides aizsardzības institūcijām un aizsargājamās dabas teritorijas pārvaldes institūciju, bet kultūras pieminekļos, to aizsardzības zonās vai kultūrvēsturiskās teritorijās — ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.
- 8) Ja tiek ierīkoti jauni vai paplašināti esošie energoapgādes objekti uz zemes vai dzīvojamā mājā, kas ir daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašums, šāda ierīkošana vai paplašināšana saskaņojama ar daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašniekiem, kuri pārstāv vairāk nekā pusi no visiem dzīvokļu īpašumiem.
- 9) Energoapgādes komersantu objektu (izņemot ēkas) ierīkošanai, pārbūvei, atjaunošanai un ekspluatācijai nosakāmi nekustamo īpašumu lietošanas tiesību aprobežojumi.
- 10) Nekustamo īpašumu īpašnieku lietošanas tiesību aprobežojumu apjoms un izmantošanas kārtība noteikta šajā likumā un Aizsargjoslu likumā. Šie aprobežojumi jauniem energoapgādes komersantu objektiem ir spēkā no dienas, kad tie ierīkoti, ievērojot šā likuma 19.pantā noteikto kārtību. Ja zemes īpašnieks nesaskaņo jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošanu, aprobežojumus nosaka ar tiesas spriedumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 11) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst bojāt vai pārveidot energoapgādes komersanta objektus, kas izvietoti viņa nekustamajā īpašumā, vai veikt darbības, kas kavētu citu enerģijas lietotāju apgādi.
- 12) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst veikt darbības, kas varētu kavēt energoapgādes komersantu veikt nekustamajā īpašumā esošo objektu pārbūvi, atjaunošanu vai ekspluatāciju.
- 13) Esošo energoapgādes komersantu objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par nekustamā īpašuma īpašnieka līdzekļiem.
- 14) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nodrošina iespēju energoapgādes komersanta personālam piekļūt pie attiecīgajā īpašumā, arī liegumzonā, slēgtā teritorijā vai ēkā esošajiem energoapgādes komersanta objektiem, lai veiktu šo objektu pārbūvi, atjaunošanu vai ar to ekspluatāciju saistītus darbus. Par remonta vai citu darbu nepieciešamību īpašnieku brīdina vismaz trīs dienas pirms šo darbu uzsākšanas, bet avārijas gadījumā tās seku novēršanu pieļaujams uzsākt bez īpašnieka iepriekšējas brīdināšanas, ja to nav iespējams izdarīt.
- 15) Energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zaudējumus, kas tieši saistīti ar jaunu energoapgādes komersanta objektu ierīkošanu vai esošo objektu ekspluatācijas un remonta nodrošināšanu.

16) Energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam par zemes lietošanas tiesību ierobežošanu, ja:

- īpašumu izmanto jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošanai;
- veicot objekta pārbūvi, palielinās zemes platība, ko aizņem energoapgādes komersanta objekts vai aizsargjosla gar vai ap šo objektu.

17) Atlīdzības aprēķināšanas un izmaksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

18) Ja energoapgādes komersanta objekts tiek likvidēts vai pārvietots, komersants sakārto nekustamo īpašumu atbilstoši tā agrākajam stāvoklim vai arī apmaksā tā sakārtošanai nepieciešamos darbus.

19) Pašvaldība un energoapgādes komersants var vienoties par ielu apgaismojuma tīkla nodošanu attiecīgajai pašvaldībai valdījumā vai īpašumā.

LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDĀTĀJS

METRUM

SIA „METRUM”

Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Tālr. 80008100

metrum@metrum.lv

www.metrum.lv